

ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE

KLOOSTERSTRAAT ASSENEDE

(prov. Oost-Vlaanderen)

BASISRAPPORT – SEPTEMBER 2011

**Auteurs: Bart BOT
 Tina KELLNER
 Marie LEFERE
 Bert ACKE**

ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE

KLOOSTERSTRAAT ASSENEDE **(prov. Oost-Vlaanderen)**

BASISRAPPORT – SEPTEMBER 2011

Auteurs: Bart BOT
Tina KELLNER
Marie LEFERE
Bert ACKE

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Afdeling Archeologie
Rapport 2011/15

Figuur 1 op schutblad: Overzicht op het terrein tijdens het aanleggen van de sleuven.

0. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Opgraving ☐

Prospectie ☒

Vergunningsnummer: 2011/240

Datum aanvraag: 27/06/2011

Naam aanvrager: BOT Bart

Naam site: Assenede, Kloosterstraat

Opdrachtgever:	Gemeente Assenede Kasteelstraat 3 9960 Assenede
Uitvoerder:	Monument Vandekerckhove nv Oostrozebekestraat 54 8770 Ingelmunster
Bevoegde Vlaamse overheid:	Sam De Decker en Jessica Vandevelde (Ruimte en Erfgoed)
Projectleider:	Bert Acke
Leidinggevend archeoloog:	Bart Bot
Archeologisch team:	Thomas Apers, Tomas Bradt, Tina Kellner, Gwendy Wyns
Wetenschappelijke begeleiding:	/
Projectcode:	ANKL11
Titel:	Archeologische prospectie Kloosterstraat Assenede (prov. Oost-Vlaanderen). Basisrapport – september 2011.
Rapportnummer:	2011/15
Contact Bert Acke:	E-mail: bert.acke@monument.be GSM: 0485/88 71 16

© Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster
Figuren: Monument Vandekerckhove nv, tenzij anders vermeld.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

1. INHOUDSTAFEL

0. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	3
1. INHOUDSTAFEL	4
2. INLEIDING	6
3. TOPOGRAFISCHE EN BODEMKUNDIGE SITUERING	7
4. ARCHEOLOGISCHE EN HISTORISCHE SITUERING	9
4.1. EEN KORT HISTORISCH OVERZICHT VAN ASSENEDE	9
4.2. ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK TE ASSENEDE	10
4.3. ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING VAN HET ONDERZOEKSGBIED	11
4.3.1. <i>Algemeen</i>	11
4.3.2. <i>Een korte geschiedenis van ‘Het Klooster van Nazaret te Assenede’</i>	12
5. ONDERZOEKSMETHODE.....	16
6. RESULTATEN.....	17
6.1. SLEUF 1	17
6.1.1. <i>Algemeen</i>	17
6.1.2. <i>Stratigrafie</i>	18
6.1.3. <i>Voornaamste sporen</i>	19
6.2. SLEUF 2 EN KIJKVENSTER 2	24
6.2.1. <i>Algemeen</i>	24
6.2.2. <i>Stratigrafie</i>	25
6.2.3. <i>Voornaamste sporen</i>	26
6.3. SLEUF 3	33
6.3.1. <i>Algemeen</i>	33
6.3.2. <i>Stratigrafie</i>	34
6.3.3. <i>Voornaamste sporen</i>	35
6.4. SLEUF 4 EN KIJKVENSTER 1	39
6.4.1. <i>Algemeen</i>	39
6.4.2. <i>Stratigrafie</i>	41
6.4.3. <i>Voornaamste sporen</i>	42
6.5. SLEUF 5	46
6.5.1. <i>Algemeen</i>	46
6.5.2. <i>Stratigrafie</i>	47
6.5.3. <i>Voornaamste sporen</i>	48
6.6. SLEUF 6	49
6.6.1. <i>Algemeen</i>	49
6.6.2. <i>Stratigrafie</i>	50

6.6.3. Voornaamste sporen.....	51
7. SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN.....	56
7.1. AANWEZIGHEID EN AARD VAN ARCHEOLOGISCHE SPOREN	56
7.2. DATERING VAN DE SPOREN.....	58
7.3. BEWARINGSTOESTAND EN VERSTORINGSGRAAD.....	59
8. AANBEVELINGEN VOOR VERDER ONDERZOEK.....	60
9. ALGEMEEN BESLUIT	61
10. BIBLIOGRAFIE	62
11. INVENTARIS.....	64
11.1. INVENTARIS VAN DE SPOREN.....	64
11.2. INVENTARIS VAN DE VONDSTEN.....	65
11.3. INVENTARIS VAN DE FOTO'S.....	66
11.4. INVENTARIS VAN DE TEKENINGEN.....	70

2. INLEIDING

In het kader van de geplande aanleg van een bufferbekken op een weiland gelegen langsheen de Kloosterstraat te Assenede (prov. Oost-Vlaanderen) voerde een archeologisch team van Monument Vandekerckhove nv tussen 22 en 29 augustus 2011 een archeologische prospectie met ingreep in de bodem uit op het terrein. Het onderzoek gebeurde in opdracht van de bouwheer, de gemeente Assenede, volgens de bijzondere voorwaarden geformuleerd door Onroerend Erfgoed.

In dit basisrapport worden de resultaten van de archeologische prospectie voorgesteld. In enkele inleidende hoofdstukken worden de geografische en historische situering van de site en de gebruikte methodologie bij het onderzoek toegelicht. Vervolgens worden de resultaten besproken en wordt een interpretatie gegeven aan de aangetroffen sporen en vondsten. Als besluit volgt een synthese van de resultaten. Achteraan zijn de verschillende inventarissen opgenomen: sporen, vondsten, foto's en tekeningen. Bij het rapport hoort een dvd met daarop de foto's, de plannen en de digitale versie van deze tekst.

Langs deze weg wordt eveneens dank betuigd aan volgende personen en instanties die zorgden voor een aangename samenwerking en bijdroegen tot het vlotte verloop van het onderzoek: personeel en bestuur van de gemeente Assenede, Marlon Bauwens voor het kraanwerk, landmeetkundig bureau Viver Bouw-Topo-Immo bvba, Sam De Decker en Jessica Vandavelde van Onroerend Erfgoed, Marc De Smet en Frans Pauwels voor het verstrekken van heel wat nuttige historische informatie en Geert De Smet.

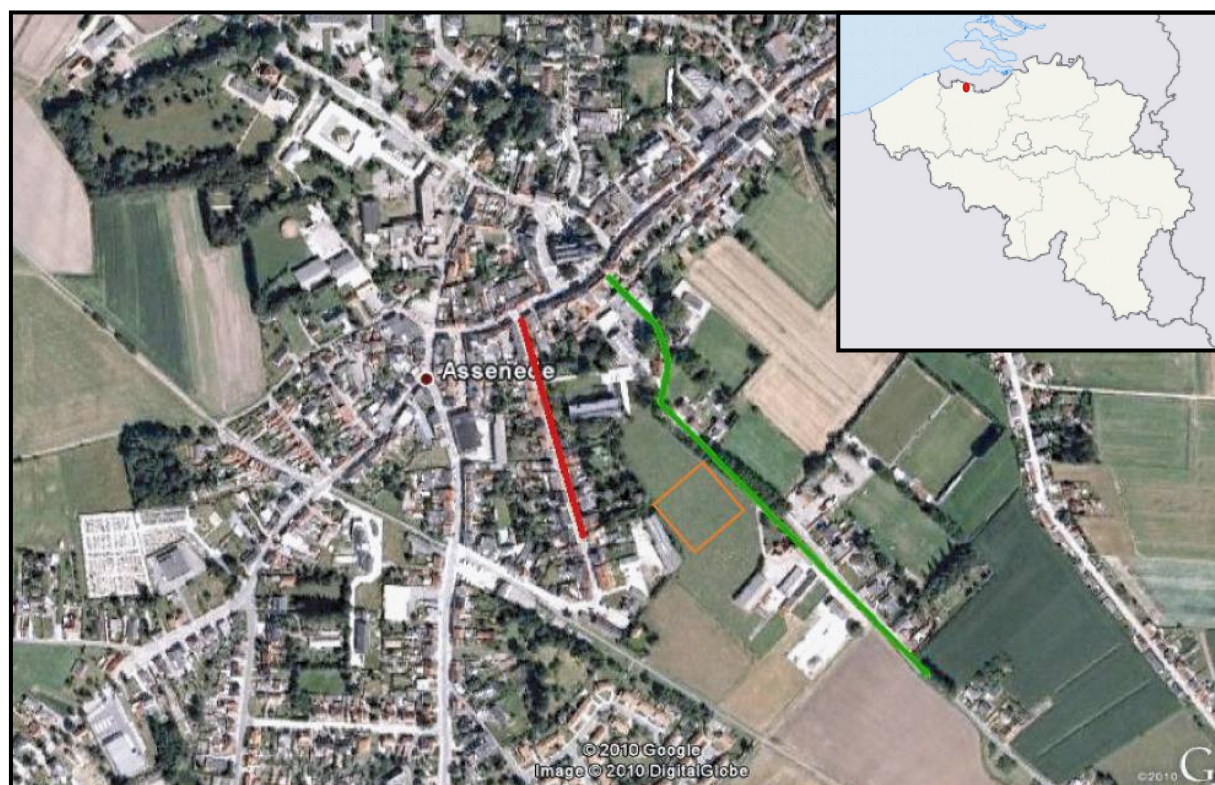
3. TOPOGRAFISCHE EN BODEMKUNDIGE SITUERING

Assenede kan gesitueerd worden in het noorden van de provincie Oost-Vlaanderen en heeft naast de eigen dorpskern drie 3 deelgemeenten: Boekhoute, Bassevelde en Oosteklo. Errond liggen nog Zelzate, Eeklo, Sint-Laureins, Lembeke, Waarschoot, Ertvelde en Kaprijke. Assenede grenst eveneens aan de Nederlands-Belgische grens. De gemiddelde hoogteligging is +3,87m TAW.

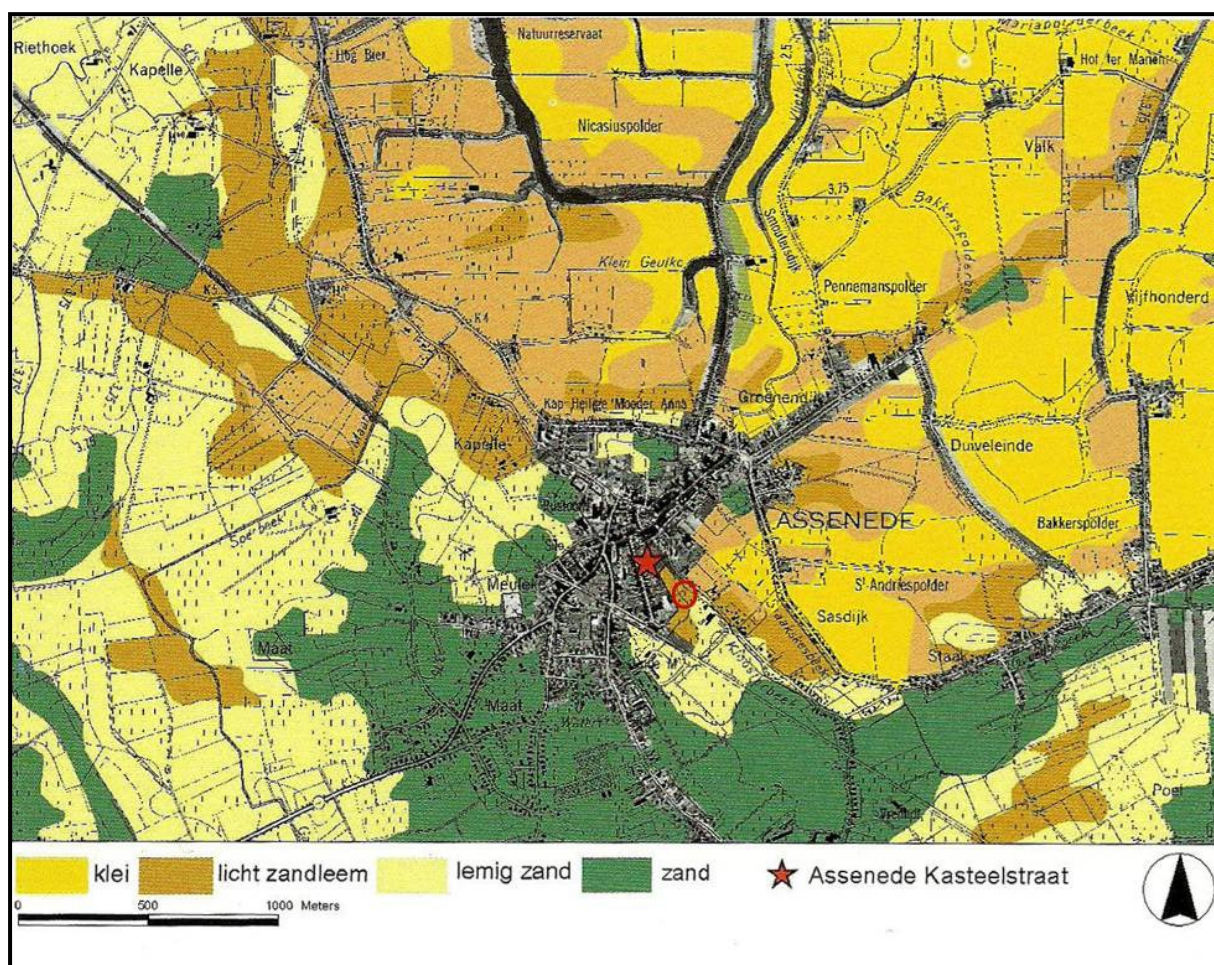
Het opgravingsgebied bevindt zich langs de Kloosterstraat te Assenede (Kadaster: Afdeling 1, sectie E, perceel 920D). Het terrein diende als grasland voor vee, maar is in het verleden ook als akkerland in gebruik geweest. Ten noorden van het opgravingsgebied bevindt zich het gemeentehuis van Assenede, iets verderop noordwestelijk ligt het dorpscentrum van Assenede met de in oorsprong romaanse parochiekerk.

Het dorpscentrum van Assenede en meer bepaald de kerk werd gebouwd op een zandige rug. Deze zandige rug wordt aan verschillende zijden omgeven door lagere gronden. Ten noorden van het dorp strekken zich de kleiige polders uit, die ontstonden vanaf de late middeleeuwen. Die kleigronden geven de verste uitbreiding aan van het zeewater in de late middeleeuwen.

Het onderzoeksgebied bevindt zich in de Vlaamse zandstreek. Specifiek gaat het om lichte zandleem gronden tot zeer natte lichte zandleem. De leemfractie wordt toegewezen aan de sedimentaire werking van de Kloosterbeek die de site ten noordoosten begrenst. Ten noorden van deze beek bevindt zich de Kloosterpolder, één van de meest zuidelijke uitbreidingen van de Scheldepolders.

Figuur 2: Aanduiding van de ligging van Assenede (rechtsboven, rode stip) en het opgravingsgebied (oranje), Kloosterstraat (groen) en Kasteelstraat (rood) (© www.google.com).

Figuur 3: Vereenvoudigde bodemkaart van Assenede en omgeving (© De DECKER, 2006, p. 11). De rode cirkel is het huidige opgravingsgebied.

4. ARCHEOLOGISCHE EN HISTORISCHE SITUERING

4.1. Een kort historisch overzicht van Assenede¹

De eerste vermelding van Assenede gebeurt in 1120 als “Hasnethe”. Assenede vormde de hoofdstad van het ambacht Assenede, één van de Vier Ambachten. Een ambacht kan gezien worden als het rechtsgebied van een daartoe bevoegde ambtenaar, het recht werd hem verleend door de Graaf van Vlaanderen. De Markt van Assenede is sinds de Middeleeuwen nauwelijks nog veranderd en vormde toen ook al het centrum van de ‘Stede en het Ambacht van Assenede’. Dit is duidelijk zichtbaar op de Ferrariskaart. Ook de Kloosterstraat is hierop duidelijk te zien.

Het oudste dorpscentrum van Assenede kan vermoedelijk worden gesitueerd op het Diederikplein (genoemd naar de Assenedse Middeleeuwse schrijver Diederik van Assenede, auteur van “Floris ende Blancefloer”). Er werden daar ook sporen aangetroffen van begraving. Belangrijk op te merken is ook de Antwerpse Heirweg die door Assenede loopt, deze verbond Antwerpen met Brugge. Mogelijk is deze weg Romeins van oorsprong, hoewel er nog geen archeologische sporen werden aangetroffen die in deze richting wijzen. De weg is in elk geval Middeleeuws en in de buurt werden zelfs prehistorische vondsten aangetroffen.

Tijdens haar verleden moest Assenede vaak opboksen tegen de kracht van de zee. Verschillende dijken werden gebouwd en daarvan zijn in het huidige dorp ook nog sporen van te zien, bijvoorbeeld: Dijkstraat (genoemd naar Sint-Jansdijk die werd aangelegd in de 14de eeuw), de Landsdijk (aangelegd op het einde van de 13de eeuw en omstreeks 1400 opgehoogd voor de beveiliging van het zuidelijke deel van het ambacht Boekhoute tegen overstromingen) en de Kasteeldijkstraat. Jan zonder Vrees, Graaf van Vlaanderen, liet in de 15de eeuw de verschillende dijken tot één dijk verbinden. De dijk is vaak nog herkenbaar in het huidige wegtracé en omliggende landschap. Ook in de 16de eeuw werd nog heel wat gebied bedijkt. Een eerste haventje ontstond ca. 1375. Daarvoor was er wel al een haven op Nederlands grondgebied. De haven uit de 14de eeuw was een dorps haven, na de vorming van de Braakman. In Assenede getuigen de pastorie uit 1872, het oude stadhuis uit 1771 en een 17de-eeuwse kelder op de Markt, de Sint-Annakapel op het einde van de Kapelledreef uit 1773 en de arduinen dorpspomp op het Diederikplein van 1819 van het rijke en gevarieerde verleden van de gemeente. In 1977 fuseerden de dorpen Assenede, Bassevelde, Boekhoute en Oosteklo en worden sindsdien de gemeente Assenede genoemd.

Figuur 4: Assenede op de Ferrariskaart, met aanduiding van de site (© X, 2009).

¹ Voornamelijk gebaseerd op: <http://www.assenede.be/news/Geschiedenis.html>.

4.2. Archeologisch onderzoek te Assenede

In 1979 legden enkele vrijwilligers de resten van Sint-Janskapelle bloot, op de grens met Nederland. Het betrof een kapel die afhankelijk was van de moederkerk van Assenede.² Verder werd in 1990 door de Universiteit van Gent een kleine noodopgraving verricht in de Kloosterstraat. Daar werden verschillende middeleeuwse grachten aangetroffen.³

Het belangrijkste onderzoek is echter de opgraving aan de Kasteelstraat, op de plek waar momenteel het nieuwe gemeentehuis staat, vlakbij de onderzoekssite. Een eerste verkennend onderzoek werd uitgevoerd in 2001. Daarbij werden de historische bronnen bevestigd dat er zich op deze plek in de 16de-17de eeuw een imposant kasteel bevond. In het najaar van 2004 startten de opgravingen op de locatie van het toekomstige gemeentehuis.

Tijdens opgravingen in 2001 en 2004 kon de plattegrond van het gebouw grotendeels worden gereconstrueerd.⁴ Er werden tevens restanten aangetroffen van het centrale poortgebouw met twee flanketorens. In 2004 werd er in het zuidelijke deel van het kasteel opgegraven, zo kon bijna de volledige zuidelijke buitenmuur geregistreerd worden, er kwamen ook twee torens aan het licht. Het gaat om een hoektoeren en een toren halverwege de muur. Ook werden restanten van het hoofdgebouw (met misschien een haardstructuur) en een walgracht aangetroffen.

Op de plaats van het kasteel werden ook enkele grondsporen aangetroffen, het gaat om sporen uit de 12de of 13de eeuw die aantonen dat het gebied waarschijnlijk werd gebruikt als wei- of hooiland. In de vroege 13de eeuw werd het gebied opgehoogd en werden grachten uitgegraven. De rijke opvulling van de grachten wijst op huishoudelijk afval. De exacte functie van de grachten is niet duidelijk.

Opmerkelijk is het ontbreken van sporen uit de 14de en 15de eeuw; er werd enkel een muurrestant aangetroffen dat mogelijk in deze periode kan gedateerd worden, het gaat naar alle waarschijnlijkheid om een bakstenen gebouwtje. Mogelijk heeft de constructie iets te maken met het Joost Triesthof, een hofstede uit de 15de eeuw die volgens historische bronnen in de nabijheid van het latere kasteel moet gestaan hebben. Men gaat ervan uit dat het terrein in deze periode terug als akkerland in gebruik wordt genomen.

² DE DECKER, 1999, p. 16.

³ BOURGEOIS & DE MULDER, 1996.

⁴ DE DECKER, 2006, p. 17.

4.3. Archeologische verwachting van het onderzoeksgebied

4.3.1. Algemeen

Zoals hierboven al vermeld was Assenede in de late Middeleeuwen een welvarend centrum, één van de hoofdplaatsen van de Vier Ambachten. Net ten zuiden van het huidig plangebied bevond zich vermoedelijk reeds vanaf de eerste helft van de 14de eeuw een begijnhof⁵. Bij archeologische boringen bleek er wel een duidelijke antropogene horizont aanwezig te zijn met veel baksteenpuin. De aanwezigheid van een begijnhof buiten stadscontext is uitzonderlijk.

Aan het eind van de 15de eeuw is op dezelfde plaats een klooster gesticht, een convent van reguliere kanunnikessen van de H. Augustinus. Aan het eind van de 16de eeuw werd het klooster verwoest en aan het eind van de 17de eeuw werd de site definitief verlaten. Het goed verviel aan de bisschop van Gent en de Baudelo-abdij, later aan de armenkamer van Sint-Baafs en na de Franse overheersing uiteindelijk aan de Burgerlijke Godshuizen van Gent.

Het goed was volledig omwald en zou teruggaan op een hoeve. Er is zeker een kerkhof aanwezig, gezien bij de beperkte bodemingrepen in de jaren 1940 en 1960 reeds skeletten en grafkelders zijn aangetroffen.

Figuur 5: Kloosterhoeve (in rood omcirkeld) ca. 1660 door Berth de Buck, het noorden bevindt zich rechts. De site bevindt zich net ten noorden van de hoeve (kopij van een kaart verkregen via Frans Pauwels).

⁵ X, s.a., pp. 2-3.

4.3.2. Een korte geschiedenis van ‘Het Klooster van Nazaret te Assenede’

Een eerste vermelding van de in gemeenschap levende vrouwen te Assende wordt gemaakt in 1251.⁶ Aanvankelijk was het een begijnhof, dit blijkt uit de Spijkerboeken van Gent.⁷ Het oudste register, dat in het staatsarchief te Gent wordt bewaard en uit 1334 dateert, meldt het als cijnsplichtig aan de graaf van Vlaanderen. Ook wordt vermeld dat het begijnhof een bidplaats en een kerkhof⁸ bezat. Er wordt ook melding gemaakt van een ziekenhuis, belast met een kleine haverrente.⁹ Het was dus een volwaardig begijnhof met eigen kapelaan, ziekenhuis en weldoeners van gekende families waaronder Zuster Johanna van Gavere, Karel van Gistel en andere leden van aanzienlijke huize.¹⁰

Als gevolg van de opstand¹¹ van de Gentenaars tegen de Hertog van Bourgondië Filips De Goede in het midden van 15de eeuw lag het begijnhof van Assenede in puin. Na een smeekschrift aan de hertog worden de begijnen voor twee jaar ontslagen van een rente aan de hertog. De vorst wil bijdragen tot het herstel van hun kerk, het huis en afsluitingen. In de plaats zullen de zusters kunnen leven als religieuzen volgens de regel van Sint-Augustinus.¹² In 1495 bezat het begijnhof verschillende eigendommen: 150 gemeten land, belast bij het Spijker te Gent en enige eigendommen te Gent waaronder een huis op de Muide.¹³

Rond 1578 schijnen er twaalf zusters te zijn in het klooster te Assende die de zorg hebben over een tiental geesteszieken. In die tijd wordt het klooster ontbonden door de Calvinisten.¹⁴ Met het herstel van de Zuidelijke Nederlanden werd ook het klooster te Assenede opgeknapt. Tijdens de eerste jaren van de 17de eeuw is het klooster in bezit van 67 gemeten land¹⁵ (met het klooster erbij) dat volledig door wallen was ingesloten.

In 1614 doen de zusters, evenals hun voorgangsters in de 15de eeuw, beroep op de Aartshertogen Albrecht en Isabella om hulp in hun uiterste armoede. Hun goederen hebben ze moeten verkopen en zij bezitten de middelen niet om hun geruïneerde kerk en klooster te herstellen. Op gunstig advies van de Rekenkamer te Rijsel geven de Aartshertogen hun gedurende twintig jaar volledige kwijtschelding van hun schulden aan de Spijker te Gent en

⁶ GOEGHEBUER, 1988, p. 169.

⁷ Dit is een overzicht van belasting op gronden en vruchten. Daarin wordt alleen melding gemaakt van een begijnhof en een hospitaal.

⁸ Ca. 1830 is er een grafzerk opgegraven met o.a. als afbeelding de Vier Evangelisten (DE POTTER & BROECKAERT, 1870-1872).

⁹ DE POTTER & BROECKAERT, 1870-1872, p. 168.

¹⁰ GOEGHEBUER, 1988, p. 169.

¹¹ Het conflict ontstond na een voorstel voor een heffing op zout in 1447. Een oorlog ontstond na het niet toestemmen van de Gentse Brede Raad. Na het niet toestemmen verslechterde de verhouding tussen de hertog en Gent. De hertog blokkeerde de stad en na enkele belegeringen en veldslagen dwong hij de stad tot onderwerping in 1453 (BLOM & LAMBERTS, 2004, pp. 77-78.)

¹² Dit wordt bevestigd in de kloosterkroniek van Sion te Kortrijk : ‘Sioens kloosterkroniek uit de XV-XVI eeuw’.

¹³ GOEGHEBUER, 1988, p. 170.

¹⁴ “... een nog hardere slag kwam het klooster treffen in de tweede helft der XVIe eeuw, namelijk ten tijde des beeldenstorms. De Geuzen, die geen gesticht, geene instelling spaarden, aan het gezag en de leer van Rome onderworpen, sloegen ook in deze nederige plaats van gebed en bespiegeling hunne vernielende handen, joegen de vrome Zusters uiteen, en plunderden, en verwoesten het heiligdom.” (DE POTTER & BROECKAERT, 1870-1872, p. 169).

¹⁵ “Toen betaalde het jaarlijks aan den Spijker van Gent 36 hoed 1 achteeling haver, 2 pond 6 schelen 4 deniers parisis, in penningrent, en 2 ganzen, terwijl het den pastoor van Assenede, als ‘filiatiegelt’, jaarlijks 26 grooten had op te brengen.” (DE POTTER & BROECKAERT, 1870-1872, p. 169).

de Brieven van Aalter. Tevens werd er toegestaan een school op te richten en onderwijs te geven aan de meisjes.

Omstreeks 1650¹⁶ hield het klooster op te bestaan. De enige overblijvende religieuze trad binnen in de abdij van Oosteklo. De goederen werden overgedragen aan de abdij van Boudelo en voor het grootste deel aan het Bisdome Gent, waar ze bij de goederen van het Sint-Annahospitaal gevoegd werden.¹⁷

De bisschop van Gent verpachtte vanaf die tijd de hoeve als boerenhoeve. In 1794 werden alle kerkelijke goederen door de Fransen geconfisqueerd en kwam de Armenschool of kamer in het bezit van de 'Hospices Civiles de Gand'. Pachters werden daarom Pachters van het Hospice genoemd. De kloosterhoeve viel vanaf de Franse tijd onder het daaraan gelieerde bureau van Weldadigheid.

In de 19de eeuw wordt melding gemaakt van een muntschat: '*Il s'y trouve une autre ferme qui porte le nom de cloître, et qui d'après le dire, à sevis à une pareille institution ; on y a déterré de l'argent à différentes reprises. En 1812, l'on y trouva à deux trois pieds de profondeur, une cruche remplie de pièces d'argent au nombre de plus de 600*'.¹⁸

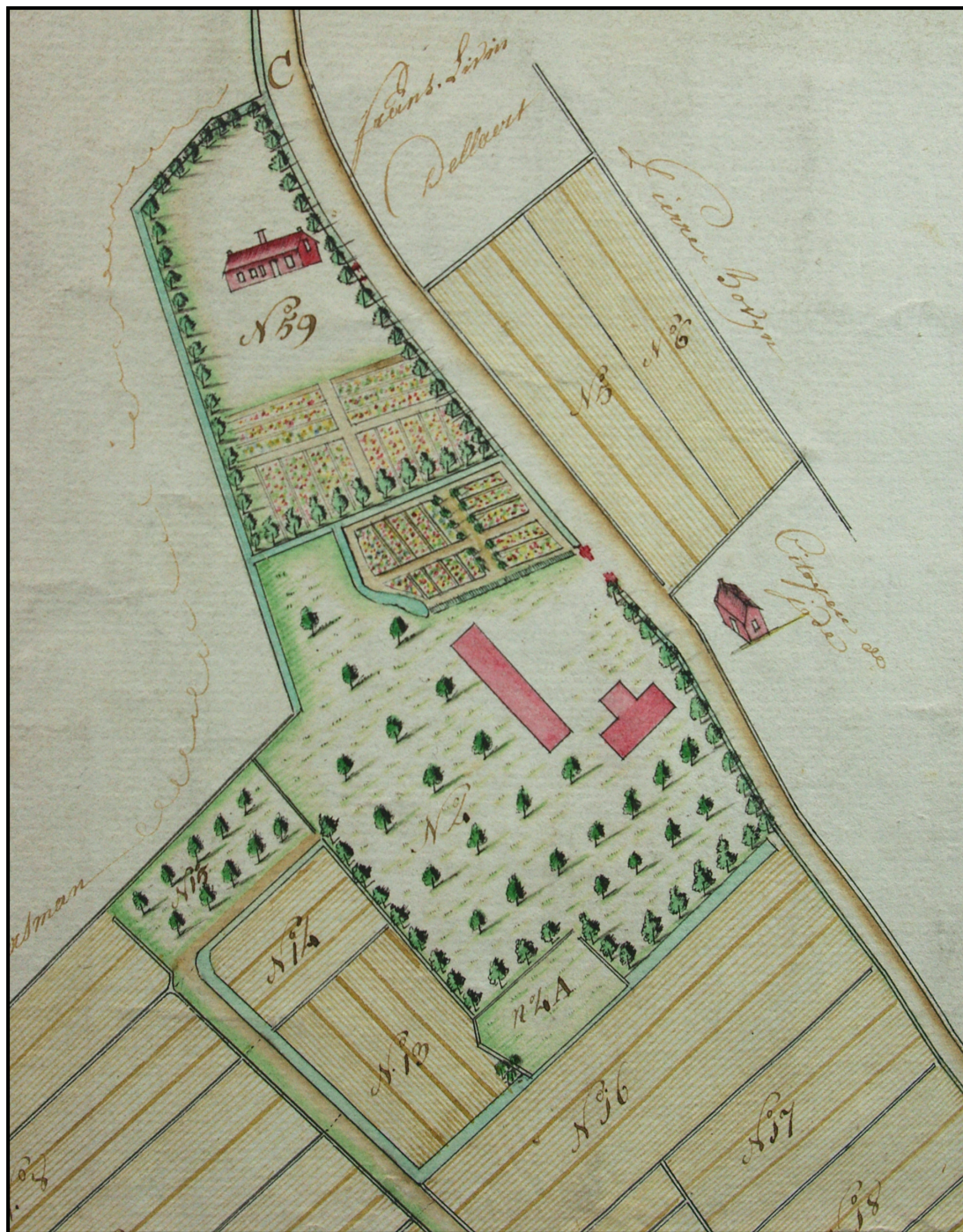
In 1925 ging de eigendom over in de Commissie van Openbare Onderstand en in 1977 verviel alles aan het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (O.C.M.W.).¹⁹

¹⁶ Volgens een andere nota van omstreeks 1670 was er, op het ogenblik dat de Staatse troepen Sas-van-Gent veroverden nog een enkele religieuze te Nazaret-Assenede.

¹⁷ Uit Inventaris Bisdome, info overhandigd door de heer Frans Pauwels.

¹⁸ Notities uit Modern Archief Assenede, nr. 157 (RAG), Vragenlijst aan het gemeentebestuur in 1818, info overhandigd door de heer Marc De Smet.

¹⁹ DE SMET, 2009, p. 125.

Figuur 6: Fragment van een figuratieve kaart uit 1799/1800 van het Kloostergoed. Dit is een zogenaamde pachtkaart met alle erbij horende landerijen van Jean Bernard Pauwels.²⁰ De site bevindt zich ter hoogte van de tuin ten noorden van de hoeve (kopij van een kaart verkregen via Marc Smet en Frans Pauwels).

²⁰ Een zekere Bernaert Doens, die voor 1784 of tot 1785 de Kloosterhoeve pachtte, zag het door de aanhoudende wateroverlast niet meer zitten of kon misschien zijn pacht niet meer opbrengen en.....de pacht van de Kloosterhoeve werd per Kerstavond 1784 in haar volle grootte overgenomen door Joannes Bernardus Pauwels en Anne Marie van de Woestijne. In één van de aangiften aan het gouvernement van de schade in het jaar 1785 vermeldde Joannes Bernardus zelf het tijdstip van het ingaan van de pacht. Hij had op zijn manier gebruik gemaakt van de wateroverlast (info verkregen via Frans Pauwels).

Figuur 7: Detail uit de Popp-kaart uit midden 19de eeuw. Het pachtland van Joannes Bernard Pauwels omvat o.a. de nummers 917, 918, 929, 669, 610. De nummers 669, 917 en het noordelijke deel van 920 omvatten het opgravingsterrein. Het noorden bevindt zich bovenaan. Opmerkelijk daarnaast is de duidelijke omgrachting van het voormalige kasteel van Assenede, net ten noorden van site (kopij van een kaart verkregen via Marc De Smet en Frans Pauwels).

5. ONDERZOEKSMETHODE

De prospectie geadviseerd door Ruimte en Erfgoed voorafgaand aan de werken had als doel het vaststellen van de aanwezigheid van archeologische sporen. Bijkomende onderzoeksvragen betroffen de aard en datering van deze sporen, de bewaringstoestand en tenslotte de mate van versterking.

In de *Bijzondere voorschriften* werd voorzien in het afgraven van het totale terrein (2500m²), het intekenen van de sporen, het couperen van een selectie ervan en het nadien terug dichten van de vlakken in afwachting van een eventueel vervolgonderzoek.²¹ Gezien de aard van het terrein (namelijk hoge grondwaterstand), de nefaste gevolgen van deze werkwijze voor de bewaringstoestand van de archeologische sporen en praktische problemen met grondverzet werd in overleg met Ruimte en Erfgoed overgegaan tot een klassieke prospectie met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven.

Het afgraven tot op het archeologische niveau gebeurde door een kraan met een tandeloze platte graafbak van 1,8m breed onder toezicht van een archeoloog om de juiste diepte te bereiken. In totaal werden zes sleuven aangelegd met zuidwest-noordoost oriëntatie, ongeveer haaks op de Kloosterstraat. Daarbij werden ook twee kijkvensters uitgegraven, bij sleuf 2 en sleuf 4. Deze werden na overleg met Ruimte en Erfgoed aangelegd om eventuele bewoningsplattegronden te identificeren.

Voorafgaand aan de registratie van het grondvlak werd dit opgeschaafd met schop en truweel. Sporen werden eerst opgeschaafd/schoongemaakt, waarna ze gefotografeerd (voorzien van sleufnummer, spoornummer, noordpijl en schaallat), ingetekend op schaal 1/50 en beschreven werden (met vermelding van aard van het spoor, beschrijving van de vulling en de aflijning, textuur...). Bij de registratie van de sporen uit dit project werd de code ANKL11 (AsseNede KLoosterstraat 2011) gebruikt. Sporen werden doorlopend genummerd over de sleuven.

De vondsten zijn zoveel mogelijk per context ingezameld en voorzien van een label met vindplaats, put- en vlaknummer, spoornummer, nummer van de stratigrafische laag, aard van het spoor, vondstnummer, identificatie van de vondstcategorie, verzamelwijze, naam van inzamelaar en datum van inzamelen. Het materiaal werd gewassen, gedroogd en gedetermineerd.

In iedere sleuf werd minstens 1 profiel van 1 meter breed opgekuist, gefotografeerd, ingetekend en beschreven. Per sleuf werd ook een selectie aan sporen gecoupeerd. Deze coupes zijn gefotografeerd en ingetekend op een schaal 1/20. Ook de opvullingslagen van iedere doorsnede werden apart beschreven.

Alle sleuven werden eveneens onderzocht met een metaaldetector, dit om eventuele metaalresten te vinden. Het terrein werd ingemeten door een landmeter. De absolute hoogtes van het archeologisch vlak en het terrein werden door een landmeter opgemeten in TAW.

Het onderzoek werd sterk belemmerd door de weersomstandigheden. De hevige regenval eind augustus maakte het zeer moeilijk om de sporen proper te maken en degelijk te fotograferen.

²¹ X, s.a.

6. RESULTATEN

6.1. Sleuf 1

6.1.1. Algemeen

Sleuf 1 had een lengte van 80,5meter en een breedte van 1,80meter. Het maaiveld had in het zuiden een hoogte van +9,74m TAW, naar het noorden steeg het veld tot +9,95m TAW. In het zuiden had het opgravingsniveau een TAW van +8,77m, meer naar het noorden toe was de TAW +9,14m. Tussen 47,5m tot 67,5m (gemeten vanaf het zuidwesten) was de sleuf verstoord door enkele parallelle lineaire structuren die een noordwest-zuidoost verloop hadden. Ook vanaf 72 tot 79m liep een noordwest-zuidoost georiënteerde verstoring, waarschijnlijk een uitgravingspoor van recente werken.

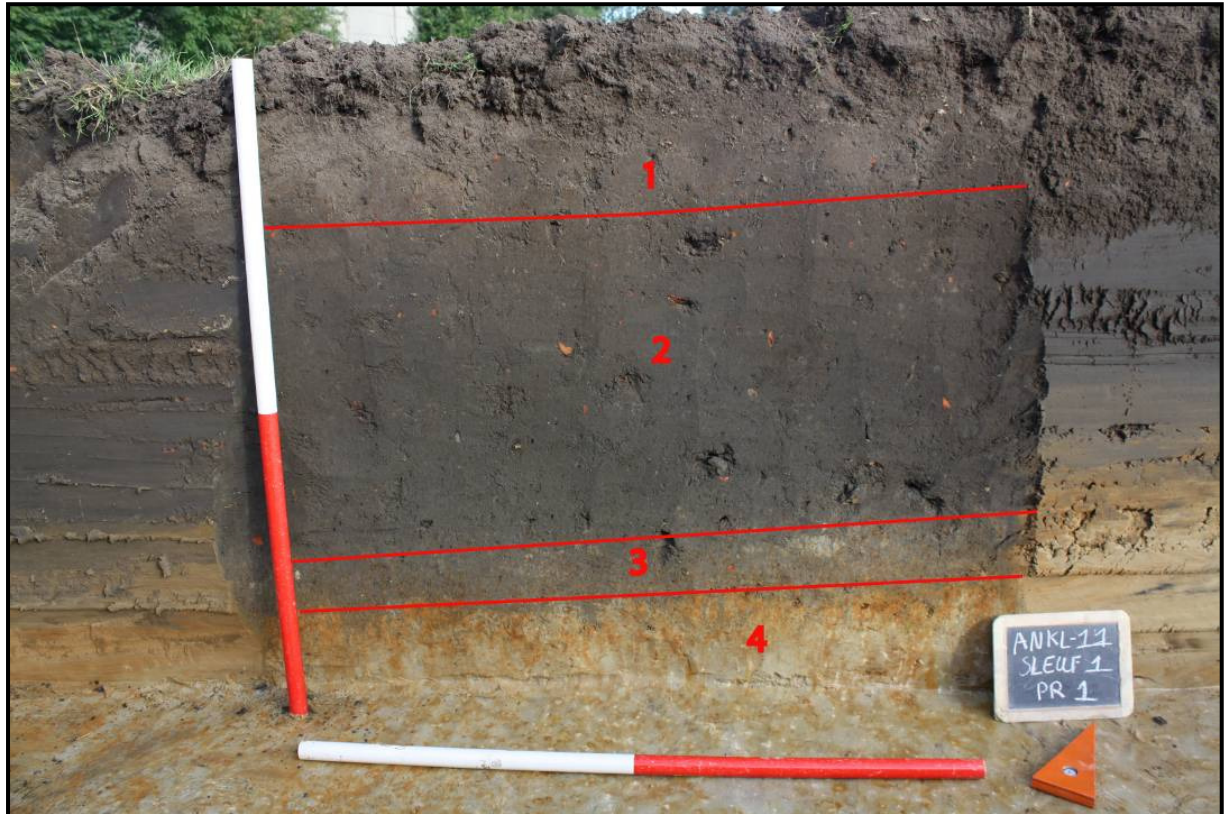
In totaal konden 37 sporen opgetekend worden: 17 sporen kunnen als kuilen herkend worden, 15 sporen als onderdelen van grachtstructuren.

Figuur 8: Algemeen zicht op sleuf 1 vanaf het zuiden.

6.1.2. Stratigrafie

De bruinigrijze ploeglaag is gemiddeld ca. 60cm dik. De laag bevatte weinig fragmenten baksteen. Onder deze ploeglaag is een 10cm dik pakket zichtbaar dat in meerder of mindere mate verploegd was met de bovenliggende ploeglaag. Daaronder bevond zich de zandige beige moederbodem.

Figuur 9: Profiel 1, met 1: bovenste laag ploeglaag, sterk verdroogd; 2: ploeglaag met weinig baksteenbrokjes; 3: grijsbruine laag met vermenging moederbodem; 4: moederbodem.

6.1.3. Voornaamste sporen

- *Kuilen*

S3 is een cirkelvormige kuil en ligt op de grachtstructuur S2. De vulling bestaat uit een bruin/zwarte zandige zandleem met vrij veel baksteen brokjes en enkele houtskool fragmentjes.

S4 is een iets minder duidelijk cirkelvormig spoor. De kleur is grijs met vlekken gelige zand. In de vulling zaten heel wat houtskool fragmentjes en minder baksteenbrokjes. Het gerecupereerde materiaal bestond uit wandfragmenten rood aardewerk. Ééntje was groengeglazuurd aan de buitenzijde met een sliblaagje eronder; ook de binnenzijde bevat glazuur. Het materiaal is te dateren in de 13de tot 14de eeuw.

S16 en S17 zijn twee cirkelvormige kuilen met een gelijkaardige vulling: een donkerbruin, grijze zandleem, houtskoolrijk en weinig baksteen brokjes. Na het couperen bleek het om één kuil te gaan met een maximale diepte van 12cm.

S19 is ook een min of meer cirkelvormige kuil bestaande uit grijzige bruine zandleem met weinig houtskool- en baksteenspikkels. Deze onscherp afgelijnde, ondiepe kuil was 12cm diep bewaard.

Als laatste kunnen nog enkele onscherp afgelijnde kuilen vernoemd worden. Een voorbeeld is S34. De vorm is rechthoekig met een grijs/bruine zandige vulling en een kleine hoeveelheid aan houtskoolfragmentjes.

Figuur 10: Cirkelvormige kuil S3.

Figuur 11: S4.

Figuur 12: S16&S17.

Figuur 13: Coupe op S16&S17.

Figuur 14: S19.

Figuur 15: Coupe op S19.

- *Grachten*

In totaal konden 5 structuren met zekerheid als gracht worden geïnterpreteerd. De grachten hebben een variërende omvang en oriëntatie.

S1 is een ongeveer noord-zuid lopende houtskoolrijke gracht die oversneden wordt door S2. S2 is een oost-west georiënteerde gracht met een maximale breedte van 5 meter. De vulling is een vette bruinzwarte zandleem.

S5 is vermoedelijk ook een grachtstructuur, het verloop is noord-zuid. De vulling is rijk aan houtskool en baksteenbrokken. Waarschijnlijk wordt de gracht oversneden door de bredere gracht [S6, S7, S8, S9, S10 & S15]. Het gerecupereerde materiaal bestaat voor het overgrote deel uit rand- en wandfragmenten grijs aardewerk, vermoedelijk van een kom te dateren in de 14de eeuw. Naast deze werden ook een drietal wandfragmenten rood gebakken aardewerk gevonden.

Zoals reeds vermeld vormen S6, S7, S8, S9, S10 en S15 een brede grachtstructuur met een zuidwest-noordoost oriëntatie. De mondbreedte van deze gracht is 23,5 meter. De vulling is een bruine zandleem met een weinig aan baksteenbrokjes. S8 is een opvullingslaag bestaande uit heel wat dakpanfragmenten.

S22, S23 en S24 vormen samen een oost-west georiënteerde grachtstructuur met een maximale breedte van 5 meter. Uit S23 kwamen wat dakpanfragmenten en wat wandfragmenten grijs aardewerk.

Figuur 16: Zicht op de grachtstructuur S2, met erbovenop kuil S3.

Figuur 17: Zicht op gracht S5 en kuil S4.

Figuur 18: Deel van de brede gracht S6&S7.

Figuur 19: S22&S23, met vooraan een recente verstoring.

6.2. Sleuf 2 en kijkvenster 2

6.2.1. Algemeen

Sleuf 2 had een lengte van 74m en een breedte van 1,80m. Het maaiveld bevond zich in het zuiden op een hoogte van +9,74m TAW en in het noorden op +9,85m TAW. Het opgravingsvlak had een hoogte variërend tussen de +9,03 en +9,24m TAW. Ter hoogte van 35m werd de sleuf uitgebreid met een kijkvenster van 4m breed en een lengte van 8m. Door het kijkvenster en de sleuf liepen een drietal noordwest-zuidoost verstoringen, vermoedelijk aanlegssleufjes voor drainagebuizen en recente vergravingen.

In totaal werden een 40-tal kuilsporen opgetekend, 6 sporen konden als grachtstructuur geïnterpreteerd worden.

Figuur 20: Zicht vanaf het noorden op een deel van sleuf 2

6.2.2. Stratigrafie

Het profiel toont een 60cm dikke ploeglaag. Wat opvalt zijn de restanten van diepploegen (3 op foto). De moederbodem is hier ook een beige zandige grond.

Figuur 21: Profiel 1, met 1: 15cm dik pakket van de ploeglaag, begroeiing; 2: 25cm dik pakket van de ploeglaag, bioturbatie; 3: 20cm dik pakket, duidelijke sporen van diepploegen; 4: moederbodem.

6.2.3. Voornaamste sporen

- *Kuilen*

In het zuiden van de sleuf bevinden zich drie sporen die als kuil opgetekend werden: S38, S40 en S41. S38 wordt oversneden door de grachtstructuur S39. Uit de coupe op S40 en S41 blijkt dat de grachtstructuur vermoedelijk het spoor 41 oversnijdt. S40 ligt op de grachtstructuur. In het vlak tekende S40 (20 x 30cm) zich af als een cirkelvormig spoor met heel wat houtskoolfragmenten. Uit de coupe bleek het om een ondiep (5 à 10cm) bewaarde kuil te gaan. S41 (44 x 40cm) was dieper bewaard, een 26-tal cm. Naast de grijze, zandige zandleem opvulling bevatte de kuil ook heel wat houtskool- en baksteenfragmenten. Er kon ook heel wat dierlijk botmateriaal gerecupereerd worden en twee wandscherven grijs aardewerk.

S43 (40 x 40cm) is een cirkelvormig spoor dat waarschijnlijk als paalspoor geïnterpreteerd kan worden. De kuil was opgevuld met een lichtgrijze lemige zandgrond. In deze kuil zat een donkergrijze insteek met een diepte van 14cm.

S51 is een ovaalvormige kuil opgevuld met grijsig bruin zand met weinig baksteenbrokjes. Aan het oppervlak van deze kuil werd een wandfragment van een kruik aangetroffen gemaakt uit steengoed afkomstig uit Langerwehe. Dit type aardewerk kan gedateerd worden in de 15de -16de eeuw.

Figuur 22: Zicht op kuil S38, oversneden door grachtstructuur S39.

Figuur 23: S40 (links) en S41 (rechts).

Figuur 24: Coupe op S40 en S41.

S67 (20 x 18cm) is een 16cm diep bewaarde kuil. De kuil had een vlakke bodem en de vulling bestond uit grijze zandleem met donkergrijze vlekken. Het kan dat deze kuil ook een paalspoor was, maar zekerheid wat dat betreft is er niet.

S70 en S71 (40 x 20cm) tekende zich in het vlak af als een paalspoor. Uit de coupe bleek het te gaan om twee ondiep (10cm) bewaarde kuiltjes. De vulling bestond uit bruin zandige zandleem. S71 bevatte enkele brokjes verbrande leem en enkele houtskoolfragmentjes.

In het kijkvenster bevonden zich enkele natuurlijke sporen, bijvoorbeeld S120 dat als boomval werd geïnterpreteerd.

Figuur 25: Coupe op S67.

Figuur 26: Zicht vanaf het zuiden op kijkvenster 2: links een recente drainagespoor, in het midden een recente verstoring.

Figuur 27: Coupe op S120 geïnterpreteerd als boomval, links op de coupe recente verstoring.

- *Grachten*

In het zuiden van de sleuf werd al de grachtstructuur S39 vernoemd. Deze gracht heeft een oost-west oriëntatie een vermoedelijke mondbreedte van om en bij de 6 meter. De vulling bestond uit bruigrijs zand met weinig houtskool en baksteenfragmenten.

Een drietal meter naar het noorden bevindt zich S42. Deze grachtstructuur heeft een breedte van 17m en is vermoedelijk dezelfde brede gracht zoals aangetroffen in sleuf 1. De vulling bestond uit bruingrijs leemig zand rijk aan houtskool en baksteen brokjes. Uit de opvulling konden enkele wand- en bodemfragmenten grijs aardewerk gerecupereerd worden. Ook is een rand van een pan met platte bodem teruggevonden uit rood aardewerk geglaazuurd aan de binnen- en buitenzijde. Het rood aardewerk valt eerder te dateren in de 15de eeuw.

Figuur 28: Zicht op grachtstructuur S42.

Het valt niet met zekerheid te zeggen of de sporen S44 (breedte 1,25m) en S46 (maximale breedte 2,75m) grachtstructuren zijn. In het vlak tekenden de beide sporen zich af als wazige beige/bruine verkleuringen met een zuidoost-noordwest oriëntatie.

Een duidelijker grachtstructuur is S65. Deze is waarschijnlijk het verlengde van de sporen S22, S23 & S24 in sleuf 1 en S135 in sleuf 6. Deze zuidoost-noordwest georiënteerde gracht heeft een mondbreedte van 3,75m. De vulling bestaat uit grijsbruin lemig zand met heel wat houtskool en baksteenfragmentjes.

Als laatste wordt een recente grachtstructuur vermeld. Deze gracht is waarschijnlijk dezelfde als de gracht die in sleuf 1 en sleuf 6 aan het noordelijke uiteinde van de sleuf werd aangetroffen.

Figuur 29: S44.

Figuur 30: S65.

6.3. Sleuf 3

6.3.1. Algemeen

Sleuf 3 had een lengte van 66m en een gemiddelde breedte van 1,80m. Het maaiveld lag in het zuiden en het noorden op een hoogte van +9,71m TAW. Het opgravingsvlak varieerde van +9,21m TAW in het zuiden tot +9,27m TAW in het noorden. Een groot deel van de sleuf werd verstoord door een recente oost-west georiënteerde grachtstructuur. Deze spreidde zich over de gehele breedte van de sleuf uit tussen 28 en 55m.

In totaal konden een zestal kuilen opgetekend worden en een tweetal grachtstructuren.

Figuur 31: Zicht vanaf het noorden op sleuf 3.

6.3.2. Stratigrafie

Ook in sleuf 3 kon een dikke ploeglaag van 70cm opgemerkt worden. Daaronder bevindt zich een dun laagje (10cm) vermengd met de moederbodem. De moederbodem is beige/geel zand.

Figuur 32: Profiel 1, met 1: dikke ploeglaag, bruin zand met weinig baksteenbrokjes; 2: vermengde laag, ploeglaag en moederbodem; 3: moederbodem.

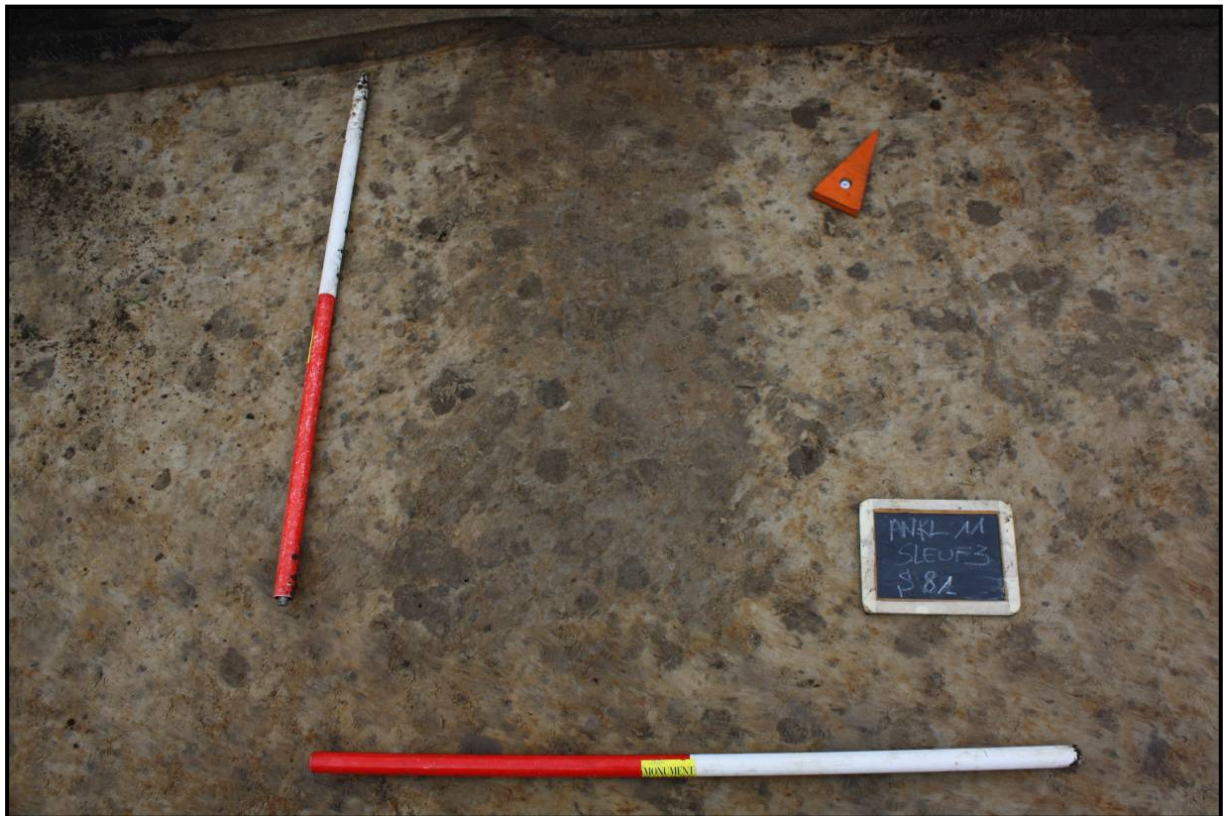
6.3.3. Voornaamste sporen

- *Kuilen*

S81 is een rechthoekige kuil (40 x 16cm) die zich deels in de wand bevindt. Opgevuld met een bruinigrijz zandige vulling bleek het te gaan om twee kuilen met een maximale diepte van 10cm.

Opvallender is S83. Deze kuil (60 x 40cm) zat nog deels in de profielwand. Uit de coupe blijkt het te gaan om een kuipvormige kuil met een vlakke bodem. De kuil had een diepte van 30cm, de onderste 10cm bestond uit een organisch laagje rijk aan houtskool en houtresten. Uit de kuil werd wat dierlijk botmateriaal verzameld. Daarnaast werd een rand van een kogelpot gevonden met roetsporen aan de buitenzijde. Verder is nog een fragment rood aardewerk teruggevonden waarschijnlijk toebehorend aan een pan. Dit materiaal kan in de 13de–14de eeuw geplaatst worden.

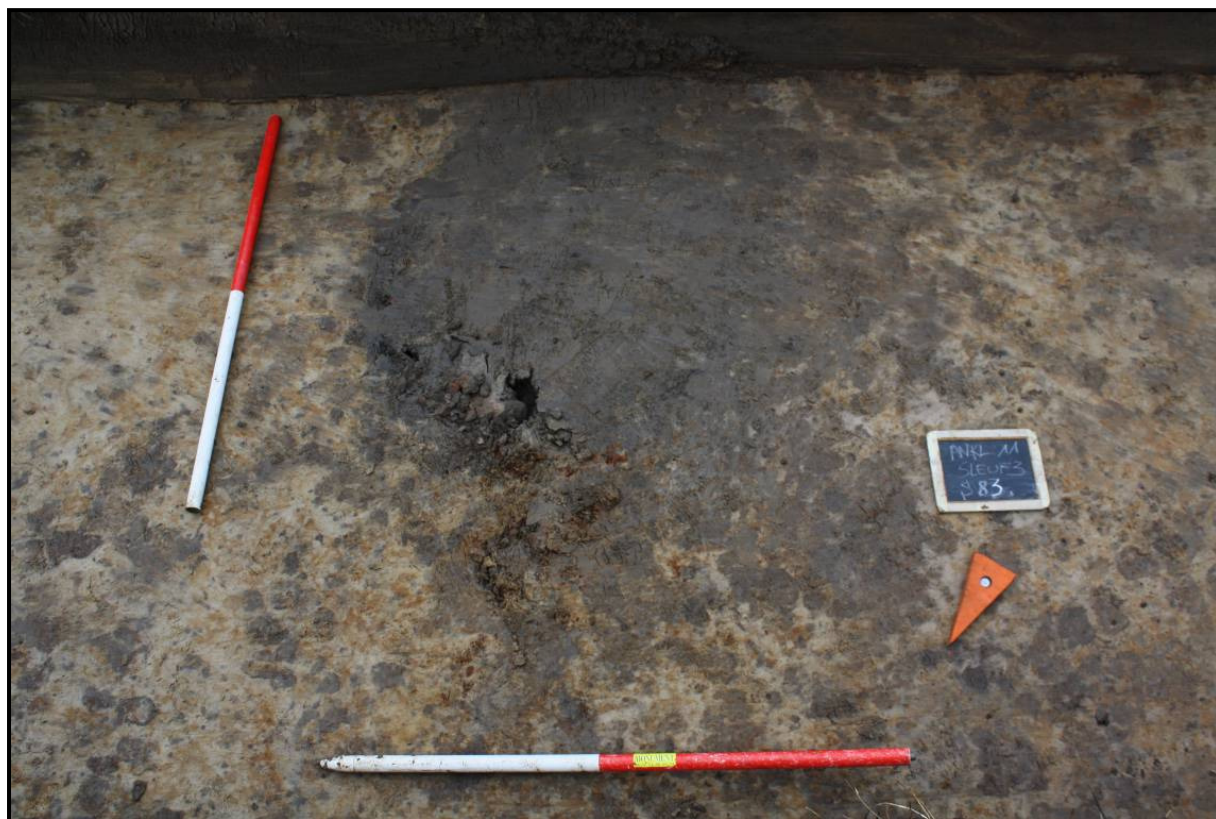
Na couperen bleken de sporen S90 en S91 natuurlijk te zijn.

Figuur 33: Rechthoekige kuil S81, deels in de profielwand.

Figuur 34: Coupe op S81: twee ondiepe kuiltjes.

Figuur 35: S83.

Figuur 36: Coupe op S83.

- *Grachten*

Zoals al vermeld kunnen twee sporen als grachtstructuur geïnterpreteerd worden. S80 is een zuid-noord georiënteerde gracht met een donkerbruine, vettige en zandige vulling rijk aan organisch materiaal. De mondbreedte van deze gracht is 2,50m.

De andere gracht S88 wordt oversneden door de brede recente grachtstructuur. De vulling bestaat uit een donker bruingrijze lemige vulling met weinig houtskoolrestjes. De gracht heeft een breedte van 2,50m en een zuidoost-noordwest oriëntatie. Uit de vulling werd een bodemfragment rood aardewerk met roetsporen aan de buitenzijde en glazuur aan de binnenzijde gerecupereerd. Dit fragment is te dateren in de 14de eeuw.

Figuur 37: Zicht op S80.

Figuur 38: Zicht op S88 en S89.

6.4. Sleuf 4 en kijkvenster 1

6.4.1. Algemeen

Deze sleuf had een lengte van 60m en een breedte van 1,80m. Het maaiveld in het zuiden had aan hoogte van +9,48m TAW, naar het noorden bereikte het een maximum van +9,77m TAW. Het opgravingsvlak had in het zuiden een hoogte van +8,79m TAW, in het noorden was dit +9,13m TAW. Ter hoogte van meter 23 werd een kijkvenster aangelegd met een breedte van 3,75m en een lengte van 7,50m.

Het begin van de sleuf (ten zuiden) was sterk verstoord. Tot meter 22 lopen, meestal zuidoost-noordwest georiënteerde, verstoringen. Dit was ook het geval tussen meters 34 en 49.

In totaal werden 21 sporen ingetekend die als kuilen geïnterpreteerd kunnen worden. Daarnaast konden 2 grachtstructuren herkend worden.

Figuur 39: Zicht op sleuf 4 vanaf het zuiden, met verstoring in het begin van de sleuf.

Figuur 40: Zicht vanaf het noordoosten op kijkvenster.

6.4.2. Stratigrafie

Ook in deze sleuf is een 60cm dikke ploeglaag vastgesteld. Daaronder bevond zich een lemig pakket met een dikte van 18cm waarbinnen S143 is uitgegraven. Daaronder bevindt zich de beige moederbodem.

Figuur 41: Profiel 1, met 1: ploeglaag (60cm dik); 2: lemig pakket; 3: moederbodem.

6.4.3. Voornaamste sporen

- *Kuilen*

Een cluster aan kuilsporen is teruggevonden tussen meter 23 en 30. Het is ook op deze plaats dat er werd besloten een kijkvenster aan te leggen. De cluster betreft eerder kleine sporen (10 x 12cm; 10 x 10cm): S97, S98, S99 en S117. Het zijn alle vier ongeveer vierkante kuiltjes opgevuld met een bruinig lemig zand. S99 bleek na het couperen een ondiepe (6cm) kuipvormige kuil. Ook S117 was een gelijkaardige diepte bewaard. Uit deze kuil is een wandfragment grijs aardewerk gerecupereerd.

Een ander cluster sporen zijn S95, S96, S109, S110, S113 en S118. Het gaat om min of meer ovaalvormige sporen met een scherpe bruine kleur. S109 (30 x 20cm) bleek na couperen een kuipvormige kuil bewaard op een maximale diepte van 10cm. De vulling bestond uit een vettige bruin/zwarte lemig zand. Uit de kuil werd een wandfragment grijs aardewerk gerecupereerd. Van S110 (20 x 15cm) bleef na het couperen niet veel meer over (4cm). De vulling was bruin van kleur en zandig. Aan het oppervlak van S96 werd een wandfragment rood aardewerk gerecupereerd. Ook aan het oppervlak van S118 is een fragment rood aardewerk, geglaazuurd aan de buiten- en binnenzijde, verzameld.

S114 bevatte aan het oppervlak een randfragment van een drinknapje gevormd uit steengoed (Raeren).

Figuur 42: Coupe op S99.

Figuur 43: Coupe op S109, ondiep bewaarde kuil.

Figuur 44: Coupe op S110.

- *Grachten*

S101, S102, S103 & S105 vormen samen een 20m brede grachtstructuur met een zuidoost-noordwest oriëntatie. De vulling was grijsig bruin lemig zand rijk aan houtskool en baksteenfragmentjes. Het is niet duidelijk of deze grachtstructuur dezelfde is die werd waargenomen in sleuf 1 en sleuf 2 daar er sterke verstoring aanwezig was. Uit de laag S102 werd heel broos grijs aardewerk teruggevonden. De buitenzijde van deze fragmenten is rood met glazuur. De binnenzijde bevat spikkels glazuur.

Een andere grachtstructuur is S107. Deze gracht heeft eveneens een zuidoost-noordwest oriëntatie en een mondbreedte van 3,50m. De vulling was bruinig zwart lemig zand rijk aan houtskool en baksteenfragmentjes. Uit de vulling kwam heel wat rood aardewerk: bodemfragmenten van pannen met glazuur aan de binnenzijde en roet aan de buitenzijde. Er kon ook een rand van een fles herkend worden. Daarnaast zijn ook enkele scherven grijs aardewerk aangetroffen, vermoedelijk afkomstig van een kookpot. Een bodemfragment bevatte kalkaanslag wat er op kan wijzen dat er water werd gekookt in de pot. Deze grachtstructuur is vermoedelijk het verlengde van S22, S23 & S24 uit sleuf 1, S135 uit sleuf 6, S65 uit sleuf 2 en S88 uit sleuf 3.

Figuur 45: Zicht op S101 & S102, lagen van brede gracht.

Figuur 46: Gracht S107.

6.5. Sleuf 5

6.5.1. Algemeen

Deze sleuf had een lengte van 23m en een breedte van 1,80m. Het maaiveld in het zuiden had een hoogte van +9,83m TAW, in het noorden was dat +9,73m TAW. Het archeologische niveau bevond zich in het zuiden op een hoogte van +9,31m TAW, in het noorden was dat nog +9,13m TAW. Ook in deze sleuf waren lineaire verstoringen aanwezig dat het aflezen van de sporen bemoeilijkte.

In totaal kon 1 kuil en vermoedelijk 1 grachtstructuur herkend worden.

Figuur 47: Zicht op sleuf 5 vanaf het noorden.

6.5.2. Stratigrafie

Ook hier treft men een redelijk dik pakket ploeglaag aan (50cm). Daaronder zat er een sterk gebioturbeerde moederbodem.

Figuur 48: Profiel 1, met 1: ploeglaag (50cm); 2: sterk gebioturbeerde moederbodem.

6.5.3. Voornaamste sporen

- *Kuilen*

Er werd één kuil aangetroffen, namelijk S94. De vulling bestond uit bruin lemig zand en bevatte heel wat aardewerk. Het kan dat deze kuil een laag binnen de grachtvulling is. Het aardewerk dat werd teruggevonden bestaat uit fragmenten grijs aardewerk waarschijnlijk afkomstig van een kruik en een klein kookpotje en is te dateren in de 15de eeuw. Daarnaast is ook wat rood aardewerk gevonden, ondermeer een groot fragment van een grape waarvan de schouder geglazuurd is en roetresten bevat. De bodem van het fragment is geglazuurd aan de binnenzijde.

- *Grachten*

Één spoor kan misschien als grachtstructuur bestempeld worden. Met zekerheid valt dit niet te zeggen daar er veel verstoring binnen de sleuf aanwezig was. De vulling was gelijkaardig als S102 in sleuf 4: grijsig bruin lemig zand.

Figuur 49: Kuil S94.

6.6. Sleuf 6

6.6.1. Algemeen

De laatste sleuf situeert zich tussen sleuf 1 en sleuf 2. De totale lengte was 36m, de breedte gemiddeld 1,80m. Het maaiveld had in het zuiden van de sleuf een hoogte van +9,78m TAW en in het noorden +9,98m TAW. Het opgravingsvlak had gemiddeld een hoogte van +9,18m meter. De sleuf was verstoord door twee aanlegssleufjes voor drainage.

In totaal konden een 16-tal kuilen herkend worden en 1 grachtstructuur.

Figuur 50: Zicht vanaf het zuiden op sleuf 6.

6.6.2. Stratigrafie

De ploeglaag in deze sleuf had een dikte van 45cm. Daaronder bevond zich een sterk vermengde laag als gevolg van diepploegen (nr. 2).

Figuur 51: Profiel 1 met 1: ploeglaag (45cm); 2: vermengde laag ploeglaag met moederbodem als gevolg van diepploegen; 3: moederbodem.

6.6.3. Voornaamste sporen

- *Kuilen*

Aan het begin van de sleuf (zuiden) werden twee gelijkaardige sporen gevonden. Het gaat om rechthoekige kuilen, deels onder de profielwand bewaard, rijk aan dierlijk botmateriaal. Ze hebben scherp afgelijnde bruingrijze lemige zandvullingen. S126 had een omvang van 50 x 25cm, S127 was iets groter, 60 x 50cm. Vermoedelijk gaat het hier om recente dierlijke begraving.

Verder zijn nog enkele ovaalvormige kuilen teruggevonden. S131 (30 x 20cm) had een grijsbruine vulling met beige vlekken. Uit de coupe bleek het om een onregelmatige kuil te gaan met een maximale diepte van 22cm.

S132 was eveneens een ovaalvormig (32 x 18cm) spoor. Dit was iets scherper afgelijnd: een bruingrijze, vrij lemig zandige vulling met wat houtskoolspikkels. De coupe gaf een kuipvormige kuil weer met een maximale diepte van 18cm.

In vlak tekende S140 (30 x 20cm) zich af als één ovaalvormige kuil. Na couperen bleek het te gaan om twee kuilen waarbij 140A, 140B oversnijdt. 140A had een maximale diepte van 12cm, 140B was 8cm diep bewaard. De vulling bestond uit een bruingrijze licht lemig zand met weinig baksteenbrokjes.

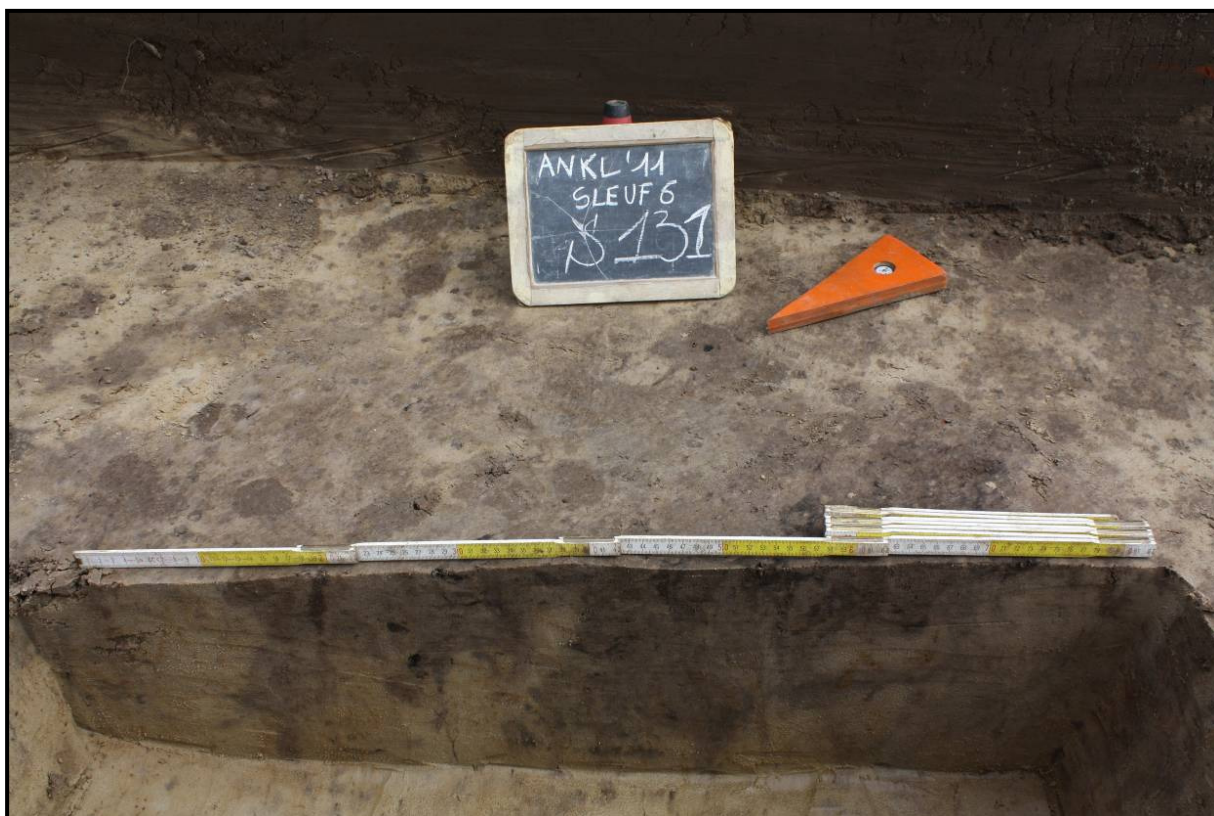
Als laatste wordt S142 vernoemd, een eveneens ovaalvormige ondiep bewaarde kuil.

Figuur 52: S126.

Figuur 53: S127.

Figuur 54: Coupe op S131.

Figuur 55: Coupe op S132.

Figuur 56: Coupe op S140: 140A rechts, 140B links.

Figuur 57: S142, kuil met maximale diepte van 6cm.

- *Grachten*

Één spoor kon als gracht herkend worden, S135. Deze gracht heeft een zuidoost-noordwest oriëntatie en een mondbreedte van 2,50m. De vulling was grijsig, lemig bruin zand met enkele houtskoolfragmentjes. Dit spoor is het verlengde van de reeds bovenstaand beschreven gracht en is terug te vinden in sleuf 1, sleuf 2, sleuf 3 en sleuf 4. Uit deze gracht kwamen twee wandfragmentjes grijs aardewerk.

Figuur 58: Zicht op grachtstructuur S135.

7. SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN

De prospectie geadviseerd door Ruimte en Erfgoed voorafgaand aan de werken had als doel het vaststellen van de aanwezigheid van archeologische sporen. Bijkomende onderzoeksvragen betroffen de aard en datering van deze sporen, de bewaringstoestand en tenslotte de mate van verstoring door de huidige bebouwing en verharding.

7.1. Aanwezigheid en aard van archeologische sporen

De aanwezigheid van archeologische sporen kon door de uitgevoerde prospectie vastgesteld worden. Bij het onderzoek van de zes sleuven en twee kijkvensters werden 143 sporen opgetekend.

De overgrote meerderheid van de sporen zijn kuilen. Daarbij kan het gaan om afvalkuilen, dierlijke begraving of paalkuilen. De *afvalkuilen* zijn meestal ondiep bewaard (maximaal 30cm) als gevolg van diepploegen. Voorbeelden daarvan zijn S19 in sleuf 1, S131 en S132 in sleuf 6 of S109 in kijkvenster 1. Een beter (of anders gezegd dieper) bewaarde afvalkuil is S83 in sleuf 3. Dit spoor is eigenlijk één van de duidelijkste voorbeelden van een afvalkuil dat werd teruggevonden. Een ander duidelijk voorbeeld is S41 in sleuf 2. Kuilen met *dierlijke begraving* zijn aangetroffen in sleuf 6. Het gaat om twee rechthoekige scherp afgelijnde kuilen met heel wat dierlijk bot, S126 en S127.

Slechts enkele sporen kunnen vermoedelijk als *paalspoor* geïnterpreteerd worden. Hierbij kunnen sporen S43 en S67 in sleuf 2 als voorbeelden aangehaald worden. Er was een vermoeden dat de sporenrij S97, S98 & S99 in sleuf 4 mogelijks deel uitmaakten van een gebouwstructuurtje. Daarom werd besloten om de sleuf wat uit te breiden met een kijkvenster. In het kijkvenster kwam nog één gelijkaardig spoor, namelijk S117, aan het licht. Uit de coupes van S99 en S117 bleek er maar weinig over te schieten van het paalspoor (max. 8cm diep). Naast deze kleinere min of meer vierkante sporen zijn ook enkele ovaalvormige (paal)sporen in het kijkvenster teruggevonden. Het gaat om S95, S96, S109, S110, S112, S113 en S118. Het kan dat sommige van deze sporen een structuur vormen, maar met zekerheid valt dit niet te zeggen. Ook hier bleek het na het couperen om ondiep bewaarde (paal)sporen te gaan. Als conclusie kan gezegd worden dat schoolvoorbeelden van paalsporen (kuil met paalinsteek) niet werden teruggevonden.

Een tweede soort sporen zijn de grachten. Het opvallendste spoor is de op sommige plaatsen 20m brede gracht die te volgen is in sleuf 1, sleuf 2 en vermoedelijk sleuf 4 en sleuf 5. Het valt niet met zekerheid te zeggen of de grachtstructuur in sleuf 4 en sleuf 5 dezelfde is als deze in sleuf 1 en 2. Een andere grachtstructuur die duidelijk over de sleuven heen gevolgd kon worden is het spoor [S22-S24, S135, S65, S88, S107]. Deze had een maximale mondbreedte in sleuf 1. Naast deze twee loodrecht op de sleufwand, zuidoost-noordwest georiënteerde grachten zijn er ook enkele grachtstructuren met een andere oriëntatie. Het gaat ondermeer om S1 in sleuf 1. Deze gracht, waarvan de breedte niet gekend is, had een noordoost-zuidwest oriëntatie. Een ander voorbeeld is S39 in sleuf 2. Deze had een bijna perfecte oost-west oriëntatie.

Mogelijk kunnen enkele grachten in sleuven 1, 2 en 3 gekoppeld worden aan de grachten die te zien zijn op een plan van ca. 1799 (zie figuur 6), maar daar kan alleen verder onderzoek uitsluitsel over geven. Een mogelijke hypothese voor de 20m brede gracht is dat deze te

koppelen zou zijn aan een verdedigingsgracht rond Assenede uit de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648)²², maar deze datering lijkt niet overeen te stemmen met de aangetroffen artefacten, die van een oudere datum zijn.

²² Mondelinge informatie Sam De Decker.

7.2. Datering van de sporen

Het oudste materiaal dateert uit de *13de – 14de eeuw*. Uit een 12-tal sporen kwam dergelijk materiaal. Het gaat om de kuilen S4, S41, S83, S109, S114 en S117. De grachtstructuur S22-24, S135, S65, S88, S107 valt vermoedelijk ook in dit tijdsvak te dateren. Als laatste kan de brede gracht in sleuf 4 en sleuf 5 aangeduid worden.

Daarnaast zijn nog enkele sporen met *15de – 16de-eeuws* materiaal gevonden. Het gaat om de brede grachtstructuur uit sleuf 2. Ook de kuilen S94, S96 en S118 bevatten soortgelijk materiaal.

De materiële vondsten die op deze datering duiden werden reeds bij de beschrijving van de sporen in het vorige hoofdstuk aangehaald.

7.3. Bewaringstoestand en verstoringsgraad

Zoals al eerder vermeld is de overgrote meerderheid van de kuilen ondiep bewaard. Dit heeft te maken met het diepploegen op het terrein. Dat de sporen zo ondiep bewaard zijn is dan ook logisch aangezien gemiddeld een 60cm ploeglaag moet worden weggehaald alvorens men op de archeologische ‘onverstoorde’ diepte zit.

Het opgravingsvlak is serieus verstoord. Aan de noordzijde van iedere sleuf, uitgezonderd sleuf 4, treft men een zuidoost-noordwest georiënteerde, recente gracht aan met een breedte van 1,50m. Een veel grotere, recente gracht liep in een niet zo ver verleden oost-west over het terrein. Deze werd aangetroffen in sleuf 3. Ook sleufjes waar drainage inzit werden aangetroffen. In sleuf 1 vindt men op een regelmatige afstand scherp afgelijnde kuilen, als parallelle lineaire verstoringen (tenzij deze sporen teruggaan op restanten van beddenbouw in een tuinzone, zoals te zien is op figuur 6?) . Sleuf 5 tenslotte bevatte over de hele lengte verstoring.

8. AANBEVELINGEN VOOR VERDER ONDERZOEK

Ter conclusie kan gesteld worden dat het opgravingsvlak zich vermoedelijk eerder op de rand van een bewoningssite bevindt. Er zijn geen duidelijke bewijzen gevonden dat er op het terrein gebouwstructuren aanwezig waren. Het 14de-eeuws begijnhof en latere klooster bevindt zich waarschijnlijk meer naar het zuidoosten, vermoedelijk onder het terrein van de kloosterhoeve. Wel is duidelijk dat er al sinds de 13de-14de eeuw menselijke activiteit is op de site. De verleiding is groot om deze sporen te koppelen aan het begijnhof, maar deze hypothese kan voorlopig nog niet gestaafd worden met archeologisch bewijsmateriaal.

Het volledige plangebied heeft echter wel een relatief grote archeologische waarde en een vervolgonderzoek wordt zeker geadviseerd. Bij een vervolgonderzoek moeten ondermeer volgende vraagstellingen in acht worden gehouden:

- Zijn er al dan niet bewoningsstructuren aanwezig op de site? Bevindt het terrein zich aan de grens of in de kern van een bewoning?
- Wat was de functie van het terrein doorheen de tijd? Hoe evolueert het terrein van 13de-14de eeuw naar 16de eeuw en later?
- Wat is de relatie tussen de 13de-eeuwse sporen hier en diegene die gevonden werden bij het onderzoek van de nabijgelegen kasteelsite?
- Zijn er sporen aanwezig die wijzen in de richting van het vroegere begijnhof/klooster?

Er wordt geadviseerd om het gehele terrein vlakdekkend op te graven, met uitzondering van een noordelijke strook waar bij elke sleuf een recente verstoring (gracht) werd aangetroffen. Er kan uitgegaan worden van één archeologisch niveau. Een termijn van 3 weken voor een ploeg van 3 archeologen lijkt een minimum om dit vervolgonderzoek op een kwalitatieve manier te kunnen uitvoeren. Dit team moet goed op elkaar ingespeeld zijn en onder leiding staan van een ervaren veldarcheoloog, zodat er niet te veel tijd besteed wordt aan de talrijke recente sporen/verstoringen. In week 1 kan het vlak aangelegd, opgekuist en geregistreerd worden, in week 2 worden de kleinere sporen gecoupeerd en geregistreerd en in week 3 kunnen de bredere grachten door middel van machinale coupes onderzocht worden. Daarbij is het aangewezen om een uitgebreide bemonsteringsstrategie uit te werken en voldoende budget voor natuurwetenschappelijk onderzoek vrij te maken teneinde de verschillende grachtvullingen te onderzoeken (ondermeer pollenanalyse, zaden- en vruchtenonderzoek, archeozoologisch onderzoek,...). Naar verwerking en rapportage toe moet voldoende tijd vrijgemaakt worden voor het uitzeven en triëren van de monsters.

Het is aan te raden het vervolgonderzoek niet in de winterperiode uit te voeren, gezien de drassige omstandigheden van het terrein en de aanpalende percelen.

Deze aanbeveling heeft geen enkele bindende kracht, maar dient als advies voor de bevoegde overheid, Ruimte en Erfgoed, die uiteindelijk zal beslissen over het vervolgtraject.

9. ALGEMEEN BESLUIT

In het kader van de geplande aanleg van een bufferbekken op een weiland gelegen langsheen de Kloosterstraat te Assenede (prov. Oost-Vlaanderen) voerde een archeologisch team van Monument Vandekerckhove nv tussen 22 en 29 augustus 2011 een archeologische prospectie met ingreep in de bodem uit op het terrein. De prospectie geadviseerd door Ruimte en Erfgoed voorafgaand aan de werken had als doel het vaststellen van de aanwezigheid van archeologische sporen. Bijkomende onderzoeksvragen betroffen de aard en datering van deze sporen, de bewaringstoestand en tenslotte de mate van verstoring. In totaal werden zes sleuven aangelegd, ongeveer haaks op de Kloosterstraat. Daarbij werden ook twee kijkvensters uitgegraven, bij sleuf 2 en sleuf 4.

Het uitgevoerde onderzoek heeft aangetoond dat zich binnen het plangebied sporen bevinden met een datering vanaf de 13de eeuw tot de 16de eeuw. Bij het onderzoeken van de zes sleuven werden 143 sporen opgetekend. De overgrote meerderheid van de sporen zijn kuilen. Daarbij gaat het om afvalkuilen, dierlijke begraving of paalkuilen. De kuilen uit deze prospectie zijn tengevolge van diepploegen allen vrij ondiep bewaard, uitgezonderd enkele afvalkuilen. Een tweede soort sporen zijn de grachten. Het opvallendste spoor is de op sommige plaatsen 20m brede gracht met een zuidoost-noordwest oriëntatie. Enkele andere grachtstructuren zijn teruggevonden die waarschijnlijk vertakkingen zijn van deze brede gracht.

Er kan gesteld worden dat het opgravingsvlak zich vermoedelijk eerder op de rand van een bewoningssite bevindt. Er zijn geen bewijzen gevonden dat er op het terrein (baksteen) gebouwstructuren aanwezig waren. Het in oorsprong 14de-eeuws begijnhof en latere klooster, waaraan de huidige straat zijn naam ontleent, bevindt zich waarschijnlijk meer naar het zuidoosten, vermoedelijk onder het terrein van de kloosterhoeve.

In het kader van de geplande aanleg van het bufferbekken wordt een verdere opgraving van het volledige terrein geadviseerd. Bij deze werken zal immers een ingreep in de bodem plaatsvinden waarbij het archeologische archief op dit terrein vernietigd zal worden. Een archeologische opgraving voorafgaand aan de werken is dan ook noodzakelijk. De minimumvereisten voor het vervolgonderzoek werden in hoofdstuk 8 aangehaald.

Deze aanbeveling heeft geen enkele bindende kracht, maar dient als advies voor de bevoegde overheid, Ruimte en Erfgoed, die uiteindelijk zal beslissen over het vervolgtraject.

10. BIBLIOGRAFIE

- BAETE F., DE DECKER S. & DE VLEESSCHAUWER M., 2002, Het "Prinsenhof" van Assenede: archeologisch en historisch onderzoek naar het voormalig kasteel van Assenede, in: *De Twee ambachten (HOV Assenede)*, 10, 1, pp. 7-65.
- BLOM J.H.C. & LAMBERTS E., 2004, *Geschiedenis van de Nederlanden*, Baarn.
- BOURGEOIS J. & DE MULDER G., 1996, Archeologisch onderzoek in Groot-Assenede: middeleeuwse bewoningssporen en tardiglaciale bodems, in: *De Twee Ambachten (HOV Assenede)*, 4, 1, pp. 67-77.
- DE DECKER S., 1999, 1275 jaar Assenede: een verjaardag die er geen is... Een overzicht van het archeologisch onderzoek in Assenede, in: *De Twee Ambachten (HOV Assenede)*, 7, 1, pp. 14-20.
- DE DECKER S., 2006, *Het kasteel van Assenede. Van opgraving tot historisch landschap*, Gent.
- DE POTTER F. & BROECKAERT J., 1870-1872, *Assenede*, Arr. Eeklo, deel 1, pp. 166-169.
- PAUWELS F., 2009, *Een geur van populieren en trage tijden. Kroniek van een Vlaamse familie. 'Genealogie familie Pauwels'*, Amstelveen.
- GOEGEBUER M., 1988, Onze Lieve Vrouw van Nazareth in Assenede, in: *Appeltjes van het Meetjesland*, nr. 39, pp. 168-171.
- GYSSELING M., 1960, *Toponymisch woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226)*.
- X, 2009, *De Grote Atlas van Ferraris/Le Grand Atlas De Ferraris*, Brussel/Tielt.
- X, s.a., *Bijzondere voorschriften bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem. Assenede – Kloostertstraat 'wachtbekken', s.l.*

Internetadressen:

- <http://www.assenede.be/fb111ctcf1189ajjc1yhjc124.aspx>
- <http://www.assenede.be/news/Geschiedenis.html>
- <http://cai.erfgoed.net/cai/locatie.php?l=31805>
- <http://cai.erfgoed.net/cai/locatie.php?l=31807>
- <http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/landschapsatlas/>
- www.google.com
- <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/10270>
- <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/10272>
- <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/10282>
- <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/10283>

- <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/10285>
- <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/10290>
- <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/10291>
- <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/10292>
- <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/10302>
- <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/10304>
- <http://www.wulfila.be/tw/query/?find=assenede&cat=1>

11. INVENTARIS

11.1. Inventaris van de sporen

Zie bijgevoegde bladen.

11.2. Inventaris van de vondsten

VONDST	SLEUF	SPOOR	LAAG	INHOUD	DATERING
1	1	4	1	Rood aardewerk, eentje groengeglazuurd aan buitenzijde met sliblaagje onder glazuur ook binnenzijde beetje geglazuurd (hoogeversierd)	13-14 ^{de} eeuw
2	1	5	1	Rand en wandfragmenten grijs aardewerk (kom)	14 ^{de} eeuw
3	1	23	1	Dakpanfragmenten 4 grijze wandfragmenten 1 rood, alleen aan binnenzijde geglazuurd	14 ^{de} eeuw
4	2	41	1	Grijs aardewerk 2 wandfragmenten Heel wat dierlijk botmateriaal	/
5	2	42	1	Wandfragmenten grijs en 2 stukjes bodem aardewerk rand, geglazuurd aan binnen –en buitenzijde, pan met platte bodem	15 ^{de} eeuw
6	2	51	1	wand steengoed (Langerwehe) van een kruik	15 ^{de} eeuw
7	3	83	1	Rand kogelpot met roetsporen aan buitenzijde tot begin. Rood aardewerk pan, roet aan buitenzijde Enkele botfragmenten	13 ^{de} /14 ^{de} eeuw
8	3	88	1	Fragment rood aardewerk met roetsporen aan buitenzijde, bodem aan binnenzijde geglazuurd	14 ^{de} eeuw
10	5	94	1	Grijs aardewerk, kruik en klein potje : Rood aardewerk: Buitenzijde (schouder) geglazuurd en roet, bodem geglazuurd aan binnenzijde, grape	15 ^{de} eeuw tot 16 ^{de} eeuw
11	4	96	1	Wandfragment rood aardewerk	/
12	4	102	1	Heel broos grijs aardewerk Rood aan buitenzijde geglazuurd en spikkels buitenzijde	15 ^{de} eeuw
13	4	107	1	Rood aardewerk: pannen bodem geglazuurd en roet aan buitenzijde, ook randfragmentje van een fles Grijs aardewerk: kookpot of grape? En bodem fragment met kalkaanslag (koken water)	Voor 15 ^{de} eeuw
14	4	109	1	Wandfragment grijs en rood aardewerk	/
15	4	114	1	Randfragment drinknapje in steengoed (Raeren)	Vanaf 14 ^{de} eeuw
14	4	117	1	Wandje grijs	Voor 15 ^{de} eeuw
15	4	118	1	Randje rood, beide zijden geglazuurd, roetsporen	/

11.3. Inventaris van de foto's

- **Algemeen**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
ANKL11 - ALGEMEEN	14

- **Sleuf 1**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
ANKL11 - SLEUF1 - ALGEMEEN	24
ANKL11 - SLEUF1 - PROFIELEN	9
ANKL11 - SLEUF1 - S1	7
ANKL11 - SLEUF1 - S2&3	7
ANKL11 - SLEUF1 - S3	2
ANKL11 - SLEUF1 - S4	4
ANKL11 - SLEUF1 - S4&5	9
ANKL11 - SLEUF1 - S6&7	7
ANKL11 - SLEUF1 - S8	7
ANKL11 - SLEUF1 - S9	5
ANKL11 - SLEUF1 - S10	3
ANKL11 - SLEUF1 - S11&12	3
ANKL11 - SLEUF1 - S13&14	4
ANKL11 - SLEUF1 - S16&17	5
ANKL11 - SLEUF1 - S19	4
ANKL11 - SLEUF1 - S20	4
ANKL11 - SLEUF1 - S21	7
ANKL11 - SLEUF1 - S22	6
ANKL11 - SLEUF1 - S22&23	3
ANKL11 - SLEUF1 - S24-27	4
ANKL11 - SLEUF1 - S28	3
ANKL11 - SLEUF1 - S29-31	4
ANKL11 - SLEUF1 - S32	2
ANKL11 - SLEUF1 - S33&34	2
ANKL11 - SLEUF1 - S35	3
ANKL11 - SLEUF1 - S36	2
ANKL11 - SLEUF1 - S37	3
ANKL11 - SLEUF1 - COUPE S16 & 17	4
ANKL11 - SLEUF1 - COUPE S19	7
ANKL11 - SLEUF1 - COUPE S27	7

- **Sleuf 2 en kijkvenster 2**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
ANKL11 - SLEUF2 - ALGEMEEN	23
ANKL11 - SLEUF2 - PROFIEL1	3
ANKL11 - SLEUF2 - S38	2
ANKL11 - SLEUF2 - S39	6
ANKL11 - SLEUF2 - S40&41	2
ANKL11 - SLEUF2 - S42	5
ANKL11 - SLEUF2 - S43	9
ANKL11 - SLEUF2 - S44	8
ANKL11 - SLEUF2 - S45	4
ANKL11 - SLEUF2 - S46	7
ANKL11 - SLEUF2 - S47	4
ANKL11 - SLEUF2 - S48	6
ANKL11 - SLEUF2 - S49&50	6
ANKL11 - SLEUF2 - S51	3
ANKL11 - SLEUF2 - S52&53	6
ANKL11 - SLEUF2 - S54	2
ANKL11 - SLEUF2 - S55	2
ANKL11 - SLEUF2 - S56	4
ANKL11 - SLEUF2 - S57	4
ANKL11 - SLEUF2 - S58	3
ANKL11 - SLEUF2 - S59&60	7
ANKL11 - SLEUF2 - S61-63	4
ANKL11 - SLEUF2 - S64	3
ANKL11 - SLEUF2 - S65	8
ANKL11 - SLEUF2 - S66, 67 EN 68	8
ANKL11 - SLEUF2 - S69, 70 EN 71	8
ANKL11 - SLEUF2 - S72, 73 EN 74	3
ANKL11 - SLEUF2 - S75, 77 EN 78	5
ANKL11 - SLEUF2 - S79	5
ANKL11 - SLEUF2 - COUPE S39 - 41	10
ANKL11 - SLEUF2 - COUPE S43	7
ANKL11 - SLEUF2 - COUPE S52 & 53	2
ANKL11 - SLEUF2 - COUPE S61 & 62	3
ANKL11 - SLEUF2 - COUPE S67	5
ANKL11 - SLEUF2 - COUPE S70 & 71	4
ANKL11 - SLEUF2 - COUPE S120	6
ANKL11 - SLEUF2 - KV2 - ALGEMEEN	14
ANKL11 - SLEUF2 - KV2 - S120	5
ANKL11 - SLEUF2 - KV2 - S121	5
ANKL11 - SLEUF2 - KV2 - S122	5
ANKL11 - SLEUF2 - KV2 - S123 EN 124	5

ANKL11 - SLEUF2 - KV2 - S125	5
------------------------------	---

- **Sleuf 3**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
ANKL11 - SLEUF3 - ALGEMEEN	14
ANKL11 - SLEUF3 - PROFIEL1	7
ANKL11 - SLEUF3 - S80	7
ANKL11 - SLEUF3 - S81	6
ANKL11 - SLEUF3 - S82	3
ANKL11 - SLEUF3 - S83	13
ANKL11 - SLEUF3 - S84	7
ANKL11 - SLEUF3 - S85	8
ANKL11 - SLEUF3 - S86 EN 87	11
ANKL11 - SLEUF3 - S88 EN 89	6
ANKL11 - SLEUF3 - S90	5
ANKL11 - SLEUF3 - S91	5
ANKL11 - SLEUF3 - COUPE S81	13
ANKL11 - SLEUF3 - COUPE S83	10
ANKL11 - SLEUF3 - COUPE S90	6

- **Sleuf 4 en kijkvenster 1**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
ANKL11 - SLEUF4 - ALGEMEEN	31
ANKL11 - SLEUF4 - PROFIEL1	4
ANKL11 - SLEUF4 - S92 EN 93	4
ANKL11 - SLEUF4 - S95	3
ANKL11 - SLEUF4 - S95 EN 96	3
ANKL11 - SLEUF4 - S97	7
ANKL11 - SLEUF4 - S98	4
ANKL11 - SLEUF4 - S99	3
ANKL11 - SLEUF4 - S100 EN 101	7
ANKL11 - SLEUF4 - S102	12
ANKL11 - SLEUF4 - S103	5
ANKL11 - SLEUF4 - S104 EN 105	9
ANKL11 - SLEUF4 - S106 EN 107	13
ANKL11 - SLEUF4 - S108	7
ANKL11 - SLEUF4 - COUPE S98	4
ANKL11 - SLEUF4 - COUPE S99	5
ANKL11 - SLEUF4 - COUPE S109	7
ANKL11 - SLEUF4 - COUPE S110	3
ANKL11 - SLEUF4 - COUPE S117	4
ANKL11 - SLEUF4 - KV1 - ALGEMEEN	17
ANKL11 - SLEUF4 - KV1 - S109	5

ANKL11 - SLEUF4 - KV1 - S110	6
ANKL11 - SLEUF4 - KV1 - S111A, B EN C	8
ANKL11 - SLEUF4 - KV1 - S112	4
ANKL11 - SLEUF4 - KV1 - S113	6
ANKL11 - SLEUF4 - KV1 - S114	6
ANKL11 - SLEUF4 - KV1 - S115	3
ANKL11 - SLEUF4 - KV1 - S116	3
ANKL11 - SLEUF4 - KV1 - S117	5
ANKL11 - SLEUF4 - KV1 - S118	6
ANKL11 - SLEUF4 - KV1 - S119	4

- **Sleuf 5**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
ANKL11 - SLEUF5 - ALGEMEEN	7
ANKL11 - SLEUF5 - PROFIEL1	5
ANKL11 - SLEUF5 - S94	20

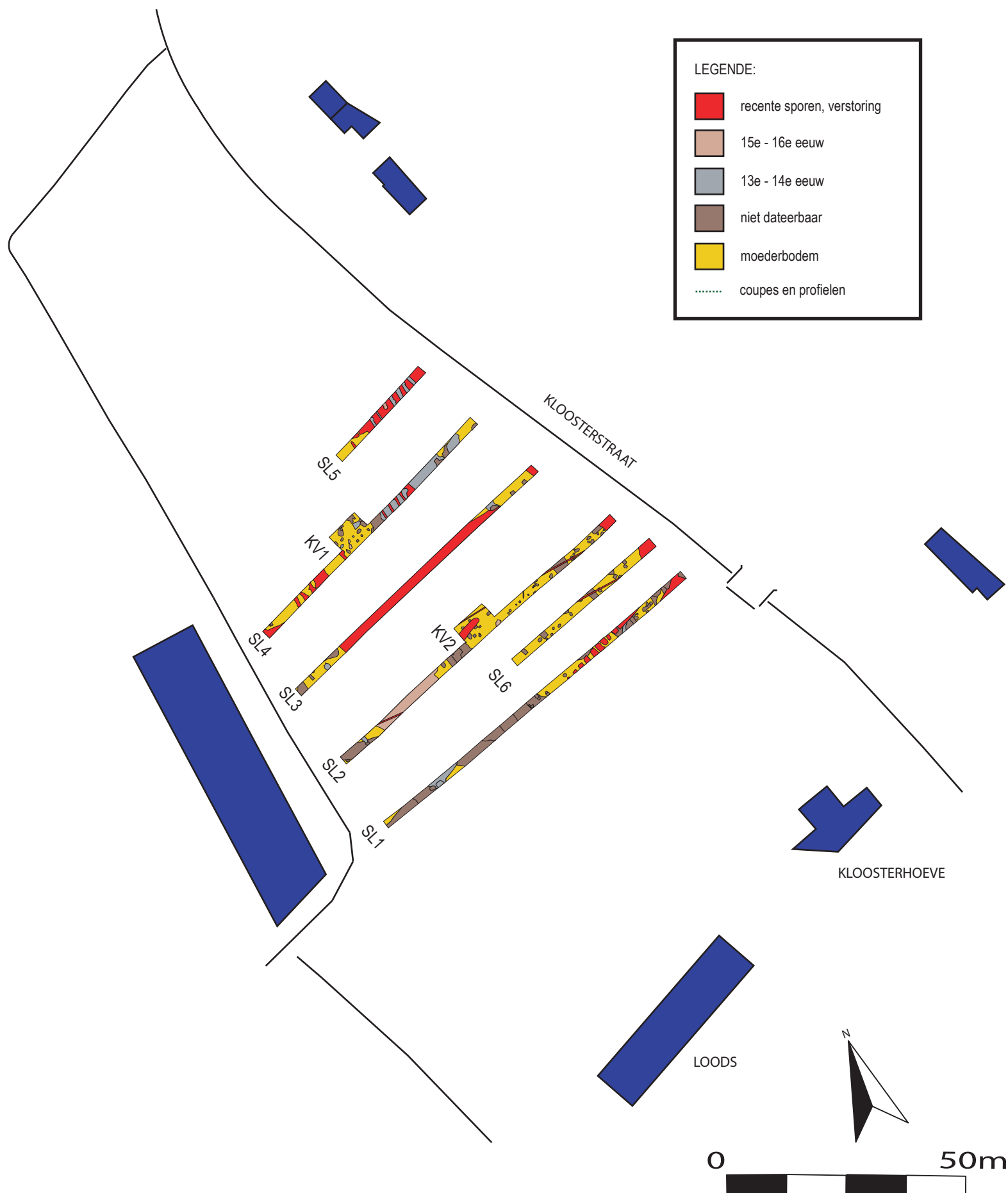
- **Sleuf 6**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
ANKL11 - SLEUF6 - ALGEMEEN	7
ANKL11 - SLEUF6 - PRFIEL1	4
ANKL11 - SLEUF6 - S126	5
ANKL11 - SLEUF6 - S127	5
ANKL11 - SLEUF6 - S128	4
ANKL11 - SLEUF6 - S129	3
ANKL11 - SLEUF6 - S130	5
ANKL11 - SLEUF6 - S131	4
ANKL11 - SLEUF6 - S132	6
ANKL11 - SLEUF6 - S133	5
ANKL11 - SLEUF6 - S134	5
ANKL11 - SLEUF6 - S135	7
ANKL11 - SLEUF6 - S136	6
ANKL11 - SLEUF6 - S137, 138 EN 139	6
ANKL11 - SLEUF6 - S140 EN 141	7
ANKL11 - SLEUF6 - S142	6
ANKL11 - SLEUF6 - COUPE - S131	3
ANKL11 - SLEUF6 - COUPE - S132	5
ANKL11 - SLEUF6 - COUPE - S140	3
ANKL11 - SLEUF6 - COUPE - S142	4

11.4. Inventaris van de tekeningen

TEKENINGNR.	SCHAAL	INHOUD
1	1:50	Grondplan sleuf 1
2	1:50	Grondplan sleuf 2
3	1:50	Grondplan sleuf 3
4	1:50	Grondplan sleuf 4
5	1:50	Grondplan sleuf 5
6	1:50	Grondplan kijkvensters 1 & 2
7	1:50	Grondplan sleuf 6
8	1:20	Coupes en profielen
9	1:20	Coupes en profielen

ASSENEDE (ANKL11) ALGEMEEN OVERZICHTSPLAN LIGGING SLEUVEN

[illegible]

36	1	1	Spoor: scherp grachtstructuur L1: vrij vast duidelijk en donker / bruin zandig zandleem Vrij veel BS-spikkels/brokjes/brokken; vrij weinig HK-spikkels L2: L3: Interpretatie Relatie Associatie Inhoud:	34	36	35
37	1	1	Spoor: vaag onregelmatig L1: vrij vast onduidelijk en donker grijsig bruin zandig zandleem Vrij weinig HK-spikkels L2: L3: Interpretatie Relatie Associatie Inhoud:		37	
38	2	1	Spoor: scherp ovaal 50 X 20 L1: vrij vast duidelijk en donker grijsig bruin lemig zand Zeer weinig BS-spikkels L2: L3: Interpretatie Relatie Associatie wordt oversneden S39 Kuil Inhoud:	39	38	
39	2	1	Spoor: scherp grachtstructuur L1: vrij vast duidelijk en donker grijsig bruin / zand Vrij weinig BS-brokjes; zeer weinig HK-spikkels L2: L3: Interpretatie Relatie Associatie Gracht met een O-W oriëntatie Inhoud:		39	
40	2	1	Spoor: scherp rond L1: vrij vast duidelijk en donker grijsig bruin lemig zand Vrij veel BS-brokjes; vrij veel HK-spikkels L2: L3: Interpretatie Relatie Associatie Kuil Inhoud:	39	40	
41	2	1	Spoor: scherp vierkant L1: vrij vast duidelijk en donker grijsig bruin lemig zand Vrij veel BS-brokjes; vrij veel HK-spikkels L2: L3: Interpretatie Relatie Associatie Kuil Inhoud:	39	41	
42	2	1	Spoor: scherp grachtstructuur L1: vrij vast duidelijk en licht bruinig grijs lemig zand Vrij veel BS-brokjes; vrij veel HK-spikkels L2: L3: Interpretatie Relatie Associatie Gracht met NW-ZO oriëntatie Inhoud:		42	
43	2	1	Spoor: scherp rond L1: vrij vast duidelijk en licht / grijs lemig zand L2: L3: Interpretatie Relatie Associatie Kuil of natuurlijk Inhoud:		43	
44	2	1	Spoor: scherp grachtstructuur L1: vrij vast duidelijk en donker grijsig bruin lemig zand Vrij weinig BS-spikkels; zeer weinig HK-spikkels L2: L3: Interpretatie Relatie Associatie		44	

			Interpretatie	Relatie	Associatie				
				Paalspoor of kuil					
			Inhoud:						
54	2	1	Spoor:	vaag	rechthoekig				
			L1:	vrij vast	onduidelijk en licht	gelig	grijs	lemig	zand
									54
			L2:						
			L3:						
			Interpretatie	Relatie	Associatie				
				Paalspoor					
			Inhoud:						
55	2	1	Spoor:	scherp	rond				
			L1:	vrij vast	duidelijk en donker	bruinig	grijs	lemig	zand
					Zeer weinig HK-spikkels				55
			L2:						
			L3:						
					Paalspoor ?				
			Interpretatie	Relatie	Associatie				
			Inhoud:						
56	2	1	Spoor:	scherp	/				
			L1:	vrij los	duidelijk en licht	/	grijs	lemig	zand
					Zeer weinig BS-spikkels; zeer weinig HK-spikkels				56
			L2:						
			L3:						
			Interpretatie	Relatie	Associatie				
					Greppel				
			Inhoud:						
57	2	1	Spoor:	scherp	rond				
			L1:	vrij vast	duidelijk en licht	oranjig	grijs	lemig	zand
									57
			L2:						
			L3:						
			Interpretatie	Relatie	Associatie				
					Paalspoor				
			Inhoud:						
58	2	1	Spoor:	scherp	rechthoekig				
			L1:	vrij vast	duidelijk en donker	grijzig	bruin	lemig	zand
									58
			L2:						
			L3:						
			Interpretatie	Relatie	Associatie				
					Zit in de wand: geen duidelijke interpretatie niet mogelijk				
			Inhoud:						
59	2	1	Spoor:	scherp	ovaal				
			L1:	vrij vast	duidelijk en donker	grijzig	bruin	lemig	zand
					Zeer weinig BS-spikkels				59
			L2:						
			L3:						
			Interpretatie	Relatie	Associatie				
					Paalspoor ?				
			Inhoud:						
60	2	1	Spoor:	scherp	ovaal				
			L1:	vrij vast	duidelijk en donker	bruinig	grijs	lemig	zand
					Zeer weinig HK-spikkels				60
			L2:						
			L3:						
			Interpretatie	Relatie	Associatie				
					Paalspoor?				
			Inhoud:						
61	2	1	Spoor:	scherp	ovaal				
			L1:	vrij vast	duidelijk en licht	bruinig	grijs	lemig	zand
					Vrij weinig BS-spikkels; vrij weinig HK-spikkels				61
			L2:						
			L3:						
			Interpretatie	Relatie	Associatie				
					Kuil				
			Inhoud:						
62	2	1	Spoor:	scherp	ovaal				
			L1:	vrij vast	duidelijk en licht	bruinig	grijs	lemig	zand
					Vrij weinig BS-spikkels; vrij weinig HK-spikkels				62
			L2:						

			L1: vrij vast duidelijk en donker grijs bruin / zand Houtresten, zeer weinig BS-brokken L2: L3: Interpreta Relatie Associatie Gracht Inhoud:		80	
81	3	1	Spoor: scherp rechthoekig L1: vrij vast duidelijk en donker bruinig grijs lemig zand Zeer weinig HK-spikkels L2: L3: Interpreta Relatie Associatie Kuil? Inhoud:		81	
82	3	1	Spoor: L1: L2: L3: Interpreta Relatie Associatie Niet beschreven? Inhoud:		82	
83	3	1	Spoor: scherp onregelmatig L1: vrij vast duidelijk en donker grijs bruin lemig zand Vrij weinig BS-brokkjes/brokken; vrij veel HK-spikkels L2: L3: Interpreta Relatie Associatie Kuil (organische resten = resten van vlechtwerk of mand ofzo?) Inhoud: Veel AW ! Beetje bot		83	
84	3	1	Spoor: vaag onregelmatig L1: vrij vast onduidelijk en donker grijs bruin lemig zand Vrij weinig BS-spikkels; vrij weinig HK-spikkels L2: L3: Interpreta Relatie Associatie Inhoud:		84	
85	3	1	Spoor: vaag onregelmatig L1: vrij vast onduidelijk en donker grijs bruin lemig zand Vrij veel BS-spikkels L2: L3: Interpreta Relatie Associatie Verstoring Inhoud:		85	
86	3	1	Spoor: scherp onregelmatig L1: vrij los duidelijk en donker / / / / Zeer veel BS-spikkels/brokkjes/brokken L2: L3: Interpreta Relatie Associatie Inhoud: Recent materiaal		86	
87	3	1	Spoor: scherp onregelmatig L1: vrij los duidelijk en donker Zeer veel BS-spikkels/brokkjes/brokken L2: L3: Interpreta Relatie Associatie Inhoud: Recent materiaal		87	
88	3	1	Spoor: scherp onregelmatig L1: vrij vast duidelijk en donker bruinig grijs lemig zand Zeer weinig BS-spikkels; zeer weinig HK-spikkels L2: L3: Interpreta Relatie Associatie	89	88	

89	3	1	Inhoud:										
			Spoor:	scherp	onregelmatig								
			L1:	vrij vast	duidelijk en donker	/	bruin	lemig	zand			89	
				Vrij veel BS-spikkels; zeer weinig HK-spikkels							88		
			L2:										
			L3:										
			Interpretatie	Relatie		Associatie							
			Inhoud:										
			90	3	1	Spoor:	vaag	onregelmatig					
L1:	vrij vast	onduidelijk en donker				grijs	bruin	lemig	zand			90	
	Zeer weinig BS-spikkels												
L2:													
L3:													
Interpretatie	Relatie					Associatie							
	Natuurlijk spoor												
Inhoud:													
91	3	1				Spoor:	scherp	onregelmatig					
			L1:	vrij vast	duidelijk en donker	/	bruin	lemig	zand			91	
				Zeer weinig BS-spikkels; vrij veel HK-spikkels									
			L2:										
			L3:										
			Interpretatie	Relatie		Associatie							
			Inhoud:										
			92	4	1	Spoor:	vaag	onregelmatig					
L1:	vrij vast	onduidelijk en donker				/	grijs	lemig	zand			92	
	Zeer weinig BS-spikkels												
L2:													
L3:													
Interpretatie	Relatie					Associatie							
Inhoud:													
93	4	1				Spoor:	vaag	onregelmatig					
			L1:	vrij vast	onduidelijk en donker	/	grijs	lemig	zand			93	
				Zeer weinig BS-spikkels									
			L2:										
			L3:										
			Interpretatie	Relatie		Associatie							
			Inhoud:										
			94	5	1	Spoor:	scherp	onregelmatig					
L1:	vrij vast	duidelijk en licht				/	bruin	lemig	zand			94	
	Zeer weinig BS-spikkels												
L2:													
L3:													
Interpretatie	Relatie					Associatie							
	Zit deze kuil in de grachtvulling?												
Inhoud:	AW !												
95	4	1				Spoor:	scherp	ovaal					
			L1:	vrij vast	duidelijk en donker	grijs	bruin	lemig	zand			95	
				Zeer weinig BS-spikkels; vrij weinig HK-spikkels									
			L2:										
			L3:										
			Interpretatie	Relatie		Associatie							
			Inhoud:										
			96	4	1	Spoor:	vaag	ovaal					
L1:	vrij vast	onduidelijk en licht				grijs	bruin	lemig	zand			96	
	Zeer weinig BS-spikkels; vrij weinig HK-spikkels												
L2:													
L3:													
Interpretatie	Relatie					Associatie							
Inhoud:													
97	4	1				Spoor:	vaag	ovaal					
			L1:	vrij vast	onduidelijk en donker	grijs	bruin	lemig	zand			97	
				Zeer weinig BS-spikkels									
			L2:										
			L3:										
			Interpretatie	Relatie		Associatie							
													</

			Interpreta	Relatie	Associatie				
			Inhoud:	AW !					
107	4	1	Spoor:	scherp	onregelmatig				
			L1:	vrij vast	duidelijk en donker	grijs	zwart	lemig	zand
				Vrij veel BS-spikkels/brokjes/brokken; zeer veel HK-spikkels/brokjes/brokken					
			L2:						
			L3:						
			Interpreta	Relatie	Associatie				
			Inhoud:	Zeer veel AW en bot					
108	4	1	Spoor:	scherp	onregelmatig				
			L1:	vrij vast	duidelijk en licht	grijs	bruin	lemig	zand
				Vrij weinig BS-spikkels/brokjes/brokken					
			L2:						
			L3:						
			Interpreta	Relatie	Associatie				
			Inhoud:						
109	4	1	Spoor:	scherp	ovaal				
			L1:	vrij vast	duidelijk en donker		bruin	lemig	zand
				vrij veel HK-spikkels					
			L2:						
			L3:						
			Interpreta	Relatie	Associatie				
			kuil						
			Inhoud:						
110	4	1	Spoor:	scherp	rond				
			L1:	vrij vast	duidelijk en donker		bruin	lemig	zand
			L2:						
			L3:						
			Interpreta	Relatie	Associatie				
			paalkuil						
			Inhoud:						
111	4	1	Spoor:	scherp	onregelmatig				
			L1:	vrij vast	duidelijk en donker		bruin	lemig	zand
			L2:						
			L3:						
			Interpreta	Relatie	Associatie				
			kuil						
			Inhoud:						
112	4	1	Spoor:	scherp	ovaal				
			L1:	vrij vast	duidelijk en donker	/	bruin	lemig	zand
			L2:						
			L3:						
			Interpreta	Relatie	Associatie				
			kuil						
			Inhoud:						
113	4	1	Spoor:	scherp	ovaal				
			L1:	vrij vast	duidelijk en donker	/	bruin	lemig	zand
			L2:						
			L3:						
			Interpreta	Relatie	Associatie				
			paalkuil		/				
			Inhoud:						
114	4	1	Spoor:	scherp	onregelmatig				
			L1:	vrij vast	duidelijk en donker	bruinig	grijs	lemig	zand
			L2:						
			L3:						
			Interpreta	Relatie	Associatie				
			kuil		/				
			Inhoud:						
115	4	1	Spoor:	scherp	meerhoekig				
			L1:	vrij vast	duidelijk en donker	/	bruin	lemig	zand
			L2:						

133	6	1	Spoor: scherp / L1: vrij vast duidelijk en licht / bruin lemig zand L2: L3: Interpreta Relatie Associatie kuil / Inhoud:	133
134	6	1	Spoor: scherp ovaal L1: vrij vast duidelijk en licht / bruin lemig zand L2: L3: Interpreta Relatie Associatie kuil / Inhoud:	134
135	6	1	Spoor: scherp ovaal L1: vrij vast duidelijk en donker grijsig bruin lemig zand L2: L3: Interpreta Relatie Associatie gracht / Inhoud:	135
136	6	1	Spoor: scherp ovaal L1: vrij vast duidelijk en donker grijsig bruin lemig zand L2: L3: Interpreta Relatie Associatie kuil / Inhoud:	136
137	6	1	Spoor: scherp / L1: vrij vast duidelijk en donker grijsig bruin lemig zand L2: L3: Interpreta Relatie Associatie kuil / Inhoud:	137
138	6	1	Spoor: scherp rechthoekig L1: vrij vast duidelijk en donker grijsig bruin lemig zand L2: L3: Interpreta Relatie Associatie kuil / Inhoud:	138
139	6	1	Spoor: scherp / L1: vrij vast duidelijk en donker grijsig bruin lemig zand L2: L3: Interpreta Relatie Associatie kuil / Inhoud:	139
140	6	1	Spoor: scherp ovaal L1: vrij vast duidelijk en donker grijsig bruin lemig zand L2: L3: Interpreta Relatie Associatie kuil / Inhoud:	140
141	6	1	Spoor: scherp ovaal L1: vrij vast duidelijk en donker grijsig bruin lemig zand L2: L3: Interpreta Relatie Associatie kuil / Inhoud:	141

